

1. ЛИСТ ВИКОНАВЧОГО ДИРЕКТОРА МФВ ВІД 14 ЧЕРВНЯ 2004 Р.

Голові Верховної Ради України Литвину В.М.

Народним депутатам України

Голові Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України
з питань встановлення фактів закордонного втручання
у фінансування виборчих кампаній в Україні
через недержавні організації, що існують на гранти
іноземних держав, народному депутатові Мішурі В.Д.

14 червня 2004 р.

З В Е Р Н Е Н Н Я

Шановний пане Голово! Шановні народні депутати Верховної Ради України!

Ознайомившись із текстом "попереднього звіту" голови Тимчасової слідчої комісії п.Мішури В.Д. (розміщеним на офіційному сайті Верховної Ради України та поширеним серед народних депутатів України), а також зі стенограмою засідання ВР України під час його розгляду, змушений констатувати, що народним депутатом України Мішурою В.Д. поширено відомості про діяльність Міжнародного Фонду "Відродження" (МФВ), що **не відповідають дійсності**.

У зв'язку з цим звертаюся із вимогою їх спростування у той самий спосіб, у який вони були поширені.

Нижче подаю перелік тверджень, що безпосередньо стосуються МФВ, не відповідають дійсності і не відносяться до категорії оціночних суджень, а тому мають бути спростовані.

Стор.9: МФВ зараховано до категорії "зарубіжних зв'язків і контактів". Насправді, МФВ зареєстровано як українську юридичну особу, що діє відповідно до законодавства України.

Стор.23, абз.3: інформація про те, що створені Джорджем Соросом благодійні фонди (себто і МФВ, оскільки Сорос є одним з його засновників) "здані в оренду на взаємовигідних умовах американським спецслужбам", є безпідставним звинуваченням на адресу співробітників МФВ і незалежних українських експертів, які співпрацюють з програмами Фонду. Це завдає шкоди честі, гідності і репутації МФВ як юридичної особи, сумлінню його співробітникам і незалежним експертам, котрі є громадянами України.

Стор.24 абз.3: не відповідає дійсності твердження про те, що переважна більшість коштів МФВ спрямовано на реалізацію програм з "моніторингу і впливу на політичні процеси в суспільстві, передусім вибори".

Стор.24 абз.4: громадські об'єднання "Свобода вибору" та "Твій голос" не є підконтрольними МФВ, як це подано у звіті.

Стор.24 абз.5: жоден із проектів МФВ не передбачав організацію політичної реклами будь-яких учасників виборчої кампанії, як це стверджується у звіті.

Стор.24 абз.6: стратегія МФВ, що є відкритою для громадськості, не передбачає виділення коштів на організацію масових заворушень, як це обстоює звіт.

Стор.25 абз.3: програмою "ЗМІ" МФВ ніколи не виділялися кошти на висвітлення подій "в інтересах блоку "Наша Україна".

Стор.25 абз.4: Програми МФВ ніколи не використовувалися для “збору, узагальнення та реалізації компрометуючих суперників кандидата в Президента України від “Нашої України” матеріалів”, як це наведено у звіті.

Стор.26 абз.1: ні МФВ, ні Інститут Відкритого Суспільства ніколи не мали й не проводили жодних переговорів “з метою створення сприятливих умов... під час виборів Президента України, на підтримку діяльності блоків “Наша Україна”, Ю.Тимошенко, СПУ”, як це вказано у звіті, так само як і на підтримку будь-яких інших політичних сил України.

Стор.26 абз.2: Джорджем Соросом не виділялося 1 млн. доларів США для “корегування громадської думки у вигідному США плані”, як це стверджується у звіті.

Стор.26 абз.3: МФВ не надає “фінансового забезпечення діяльності, що передбачає отримання та використання” матеріалів, що компрометують кандидатів у Президенти України.

Там же: МФВ не здійснює заходів для “популяризації законотворчої діяльності В.Ющенка”, як це вказано у звіті.

Стор.27 абз.1: Не відповідає дійсності твердження, що "за вказівки Дж.Сороса керівництво Міжнародного фонду "Відродження" (МФВ) спільно з головою "Київської незалежної медіа - профспілки" С.Гузьом та керівником Національної спілки журналістів України І.Лубченко виробило стратегію подальшої діяльності незалежного профспілкового руху в ЗМІ в Україні. На його формування та діяльність МФВ передбачає виділити понад 130 тис. доларів США." Це також стосується тверджень, що містяться у звіті в абзацах другому та четвертому на сторінці 27.

Стор.27, абз.3: МФВ не планує організувати “Національну Конференцію на тему “Реформування засобів масової інформації”, в ході якої планується прийняти відповідний маніфест та визначитись в подальших планах щодо “реанімації кампанії Гонгадзе” в Україні”, тож, МФВ аж ніяк не може фінансувати її проведення.

Стор.27, абз.7: Є неправдивим твердження, що грант громадській організації Українська асоціація видавців періодичної преси для реалізації проекту "Подальше становлення Української асоціації видавців періодичної преси шляхом організаційного укріплення" було спрямовано на "інформаційне забезпечення (!) президентської виборчої комісії В. Ющенко". Зазначений грант Українській асоціації видавців періодичної преси у сумі 12 303 дол. США передбачав надання інституційної підтримки діяльності асоціації, що об'єднує близько 100 друкованих періодичних видань, і не мав жодної ознаки політичної заангажованості.

Стор.28, абз.9: МФВ не фінансував проект Міжнародного благодійного фонду "Академія української преси" (голова В. Іванов) "Поїздка журналістів до Нью-Йорку для висвітлення заходів за участю президента Кучми на сесії Генасамблеї ООН".

Стор.28, абз.10: Не відповідає дійсності твердження, що "виконавчий директор Міжнародного фонду "Відродження" (МФВ) Є.Бистрицький досяг неофіційної домовленості з координатором програм в Україні Інституту відкритого суспільства Е.Хопертом виділення МФВ гранту у розмірі 48,5 тис. доларів США на реалізацію проекту "Реформування медіа-законодавства".

Крім того, звертаю увагу, цілий ряд наведених у звіті даних є неточними, а також поданими тенденційно та упереджено. Наводжу приклади помилкових відомостей, що містяться у звіті В.Д.Мішури:

Стор. 8, абз.9: МФВ згадано в контексті "аналітичного забезпечення діяльності окремих політиків та політичних угруповань". Як приклади такої діяльності наведено підтримку МФВ "Незалежної профспілки журналістів" та "Громадської Ради при Комітеті Верховної Ради України, очолюваної М.Томенком". МФВ дійсно підтримує становлення журналістського профспілкового руху в Україні

та діяльність незалежної коаліції громадських організацій та експертів у сфері ЗМІ. Однак це жодним чином не передбачає "забезпечення діяльності окремих політиків та політичних угруповань". Крім Київської незалежної медіа профспілки (правильна назва організації), підтримку МФВ на підставі проведених відкритих конкурсів здобув також цілий ряд регіональних профспілкових організацій. МФВ підтримує діяльність Громадської Ради з питань свободи слова та інформації. Втім, ця Рада, відповідно до своїх установчих документів, не має голови або іншого керівника і не підпорядкована Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації, очолюваному М.Томенком.

Стор.24 абз.2: МФВ не був підпорядкований в 1993 році будапештський філії ІВС, а був і лишається самостійною українською юридичною особою.

Стор.25 абз.1: в рамках програми "ЗМІ" МФВ не передбачається спрямовувати близько 200 тис. дол. США на "створення та розвиток незалежних профспілкових об'єднань, електронних та друкованих ЗМІ"

Стор.25 абз.4: у МФВ ніколи не існувало і не існує "Юридичної програми", як це стверджується у звіті.

Стор.26 абз.1: Інститут Відкритого Суспільства не має "регіональної штаб-квартири з питань діяльності в Україні в м.Будапешт", як це стверджується у звіті.

Там же: Г.Немиря не займає посади Генерального директора МФВ, як це стверджується у звіті.

Стор.26 абз.2: МФВ не має 30 програм, як це стверджується у звіті.

Там же: У 2003-2004 роках на програму "ЗМІ" не було спрямовано 3 млн.доларів США.

Стор.26 абз.3: програми "Реформування органів місцевого самоврядування та державного управління" у структурі фонду не існує.

Стор.26 абз.6: Програми "Юридичний правозахист" у структурі МФВ ніколи не було!

Там же: МФВ не фінансував семінари та тренінги Харківської правозахисної групи "Нові аспекти права на приватність та удосконалення українського законодавства", як це подано у звіті.

Стор.27, абз.6: у звіті стверджується, що МФВ "виділяє гранти", зокрема, громадській організації "Українська медіа-спілка" на проведення "найближчим часом" конференції "Вироблення та апробація механізмів коаліційної діяльності асоціацій телерадіомовників", грант у розмірі 7 тис. доларів США. МФВ дійсно підтримав проект «Конференція "Вироблення та апробація механізмів коаліційної діяльності асоціацій телерадіомовників» з бюджетом 6816 дол. США, що передбачав підтримку конференції, яка відбулася ще у вересні 2003 р.

Стор.27, абз.7: Неточною є інформація, що "на етап створення і розвитку недержавної інформаційної агенції у сфері радіомовлення "Панорама новин" МФВ передбачено кошти у розмірі 30 тис. доларів США", адже МФВ підтримував створення та діяльність радіослужби (не інформаційне агентство) "Панорама новин" для створення та поширення соціально значимої, неполітичної інформації, так само як підтримував упродовж останніх років організацію інформаційного, об'єктивного радіомовлення – "Громадське радіо".

Там же: Не достовірною є інформація, що "у разі ефективного впровадження проекту ["Панорама новин"] представниками МФВ залучатиметься додаткове фінансування від таких посольств в Україні як Нідерландів, Великої Британії, США, фонду Ч. Мотта та ряду інших закордонних донорів".

Стор.29, абз.2: у звіті вказано, що "МФВ виділить Інституту масової інформації (керівник Л.Зверев) грант у розмірі 14 тис. 782 доларів США на проведення найближчим часом форуму "Правозахисна медіа ініціатива". Насправді, проект ГО "Інститут масової Інформації" «Організація взаємодії регіональних ЗМІ з метою апробації механізмів захисту прав ЗМІ» був підтриманий ще у травні 2003 р. Він передбачав проведення журналістського форуму «Правовий самозахист». Форум успішно проведено у червні 2003 року.

Беручи до уваги те, що МФВ надало офіційну відповідь на запит члена Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України, народного депутата п. Шурми, а поширена у Верховній Раді України доповідь не відповідає ані наданій інформації, ані оприлюдненим МФВ звітам, прошу народного депутата Мішуру В.Д. повідомити, у який спосіб і з яких джерел він отримав інформацію про діяльність Міжнародного фонду “Відродження”.

Також прошу повідомити, чому діяльність МФВ, котра «не існує від» і не надає гранти від іноземних держав, позаяк є юридичною особою, зареєстрованою на території України відповідно до її законодавства, тим не менш, стала предметом розгляду тимчасової слідчої комісії.

Користуючись нагодою, хочу запевнити Вас, що МФВ відкритий до нових форм співпраці із Верховною Радою України задля розвитку відкритого, демократичного суспільства. У тому числі Міжнародний фонд “Відродження” готовий розглянути пропозиції щодо підтримки фахової підготовки та якісного проведення спеціальних парламентських слухань з питань сприяння діяльності та з питань фінансування, зокрема іноземними донорами, неурядових (громадських, недержавних) організацій в Україні.

Разом із тим, варто додати, що за роки своєї діяльності МФВ безпосередньо сприяв становленню професійних Парламенту та парламентаризму в Україні. Не може бути забуто, що громадська, суспільно значуща діяльність багатьох народних депутатів минулих созивів, так само й діючих сьогодні, була підтримана Міжнародним фондом “Відродження”. Серед них – *Багров Микола Васильович, Сухоруков Андрій Олександрович, Толочко Петро Петрович, Томенко Микола Володимирович, Чемерис Володимир Володимирович, Медведчук Віктор Володимирович, Місюра Вадим Ярославович, Мусіяка Віктор Лаврентійович, Томич Іван Федорович, Шульга Микола Олександрович, Богословська Інна Германівна, Волинець Михайло Якович, Дорогунцов Сергій Іванович, Карпачова Ніна Іванівна, Кириленко В'ячеслав Анатолійович, Костицький Василь Васильович, Кремень Василь Григорович, Пронюк Євген Васильович, Пустовойтовський Володимир Семенович, Райковський Броніслав Станіславович, Самойлик Катерина Семенівна, Семенець Сергій Володимирович, Стретович Володимир Миколайович, Тарасюк Борис Іванович, Шишкін Віктор Іванович, Яцуба Володимир Григорович.*

З повагою,

Євген Бистрицький,
Виконавчий Директор
Міжнародного фонду “Відродження”

2. ПОПЕРЕДНІЙ ЗВІТ

про роботу Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань встановлення фактів закордонного втручання у фінансування виборчих кампаній в Україні через недержавні організації, що існують на гранти іноземних держав

Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань встановлення фактів закордонного втручання у фінансування виборчих кампаній в Україні через недержавні організації, що існують на гранти іноземних держав (далі Комісія) утворена рішенням Верховної Ради України 11 грудня 2003 року у складі 13 народних депутатів України (постанова № 1376-IV).

Ініціатива створення цієї Комісії належить народному депутату України, керівнику фракції комуністів у Верховній Раді України П. Симоненку.

Проект постанови Верховної Ради України за № 4478 щодо створення Комісії внесли лідери п'яти парламентських об'єднань: Петро Симоненко (фракція комуністів), Ігор Шаров (фракція партій Промисловців і підприємців України та “Трудова Україна”), Валерій Пустовойтенко (фракція Народно-демократичної партії), Юлія Тимошенко (фракція блоку Юлії Тимошенко) і Микола Гапочка (група “Народний вибір”).

Проект постанови набрав 289 голосів народних депутатів. За створення Комісії не голосували представники блоку “Наша Україна” і фракція Соціалістичної партії України. Останній факт жваво прокоментували засоби масової інформації. Журналісти припускають: це може побічно свідчити, що гранти, отримані лояльними до “НУ” і соціалістів недержавними організаціями, повинні були увійти до неофіційних бюджетів їхніх передвиборних кампаній.

Приводом для створення Комісії стала тривога більшості українських парламентарів, що українське законодавче поле сьогодні **практично дозволяє** під виглядом всіляких політтехнологічних послуг, соціологічних досліджень для замовника, платних консультацій, семінарів і тренінгів надавати **завуальовану закордонну фінансову допомогу певним політичним структурам і їхнім представникам**.

Народні депутати України вважають, що “діяльність фінансованих західними державами агентств і інститутів повинна бути під постійним контролем депутатів і громадськості”; що роль недержавних організацій, які фінансуються закордонними фондами і урядами “досягла масштабів, адекватних прямому втручання у внутрішні справи суверенних держав”; що “у більшості випадків такі структури слугують просто “дахом” для діяльності іноземних спецслужб”, що під виглядом агітації за демократію, свободу слова і права людини, забезпечення “прозорості” виборчого процесу, “обслуговуються інтереси тільки певних конкретних політичних сил і кандидатів”; що потрібно провести експертизу статутної і практичної діяльності фондів, інститутів, комітетів, які фінансуються зарубіжними донорами, перевірити “джерела і порядок фінансування їхніх конкретних програм, прямо чи опосередковано пов’язаних з виборами, ступінь втручання у внутрішні справи України з метою лобювання інтересів західного капіталу”.

Ні для кого не є секретом, що з Україною пов’язано дуже багато економічних і геополітичних інтересів. Тому тема іноземного впливу на внутрішні соціально-політичні процеси в Україні, зокрема, на вибори – завжди була і є надзвичайно актуальною.

Таким чином, Верховна Рада України визначила основні, але конкретні напрямки роботи слідчої комісії, запропонувала основні **версії для розслідування**.

Слід зазначити, що щодо правомірності існування запропонованих версій, маємо багаточисельні висловлювання високих посадовців, народних депутатів, експертів і журналістів, а також неспростовані публікації у зарубіжних та вітчизняних (центральної і регіональних) засобах масової інформації, починаючи із 2002 року.

Дозвольте звернути увагу на деякі з тих, які сприяли Комісії у визначенні **методики дослідження проблеми**.

Директор Центру політичних досліджень і конфліктології **Михайло Погребинський** у інтерв’ю газеті “Деловая неделя” (№ 45, 18-24 грудня 2003 року) зазначив, що він є прибічником посилення ролі неурядових структур. Але не у тих випадках, коли вони беруть на себе відповідальність давати настанови державним органам у питаннях, які мають відношення до зовнішньої політики, енергетики і інших питань національної безпеки. “Я вважаю, - заявляє він, - що ці настанови не повинні даватись на кошти іноземних держав. Це неприпустимо в будь-якій країні світу”.

Він вважає неправильним і невинуватим з точки зору національних інтересів нашої держави, що за допомогою грошей зарубіжних спонсорів в Міністерстві закордонних справ створюються умови, за яких можливе лобювання інтересів іншої держави. Він наголошує, що втручання в політичні процеси на кошти донорів із інших країн неприпустиме. Коли проводяться тренінги за зачиненими дверима, у яких беруть участь ті, хто має сербський чи грузинський досвід, коли виділяються гранти на навчання щодо проведення масових дестабілізаційних акцій – то це робиться в інтересах певних політичних сил, а не для того, щоб підвищувати “політичну культуру”.

Ось свіжі приклади.

Місцеві засоби масової інформації повідомляють, що у березні цього року у Луцьку, Миколаєві, Запоріжжі, Херсоні, ряді інших обласних центрів для молодих активістів блоку “Наша Україна” на закордонні кошти проводяться закриті тренінги. (газети: “Луцький замок”, № 15 (427); запорізьке “Досє”, № 10 (238); “Вечерний Николаев”, № 32 (1987 р.); “Грани”, № 13 (36).

Ці заходи проводяться за фінансової підтримки Вестмінстерського фонду за демократію (Великобританія) для обмеженого кола учасників. “Тренерами” виступали представники сербської організації “Отпор” та білоруської “Зубр”. Вони знайомили із сербським та білоруським досвідом проведення масових протестних акцій, протистояння правоохоронним органам та уникнення відповідальності.

На запитання, хто фінансував “Отпор” у боротьбі проти Мілошевича, югославські “тренери”, не ховаючись, відповіли, що це справа їхніх “американських друзів”.

У зв'язку з цим виникає багато запитань. Хто запрошував таких “учителів” до України? Чому іноземні структури зацікавлені у проведенні таких заходів у нас? Наскільки подібні таємні заходи відповідають українському законодавству? Чому про проведення подібних заходів не ставиться до відома місцева влада? Чому на подібні заходи не допускаються журналісти? Які наслідки може мати подібне “навчання” молоді? Чи не нагадує це не просто навчання PR-технологіям, а закордонне втручання у внутрішні справи України?

Член СДПУ(о) **Геннадій Руденко**: безумовно, в Україні існує завуальоване втручання з боку деяких держав у передвиборні процеси. Кожна країна, яка бере участь у фінансуванні тих чи інших проектів, таким чином **фінансує свої інтереси**.

Член фракції “Наша Україна” **Тарас Чорновіл** вважає, що підтримка опозиційних сил з боку міжнародних структур існує, але в частині контролю за ходом виборчої кампанії, що не дозволяє сфальсифікувати результати виборів. Він же зазначає, що на минулих парламентських виборах блок Ю. Тимошенко залишився поза увагою і активної підтримки цих структур. З великою долею впевненості цю точку зору підтримує журналістка Тетяна Висоцька.

А ось як розглядає досліджувану Комісією проблему у контексті діяльності недержавних організацій бувший посол в Україні у 1998-2000 роках **Стівен Пайфер**. Нині він – другий заступник державного секретаря США у справах Європи і Євразії, який безпосередньо відповідає за розробку американської зовнішньої політики стосовно України.

У інтерв'ю “Українській правді”, який взяла у нього у Вашингтоні журналістка Люба Шара, від вітає рішення українського уряду перереєструвати Національний демократичний інститут та Міжнародний республіканський інститут, які займаються навчальними програмами для політичних партій. Одночасно він зазначив: “... ми підтримуємо ті сили в Україні, які підтримують політичні і економічні реформи, а також добрі стосунки із Сполученими Штатами” і далі:

“Для нас буде важливо не тільки закордонна політика нового президента, але й те, яким чином його було обрано і **якого роду політику** стосовно політичних і економічних змін він буде проводити”

І ще: “...демократія є величезним критерієм, за яким вас (тобто, Україну – ред.) будуть оцінювати. І тому, що ви сказали, що ви хочете приєднатись до цих інституцій – ми відчуваємо, що **маємо певне запрошення прийти** і сказати: “Подивіться – ось ці речі ви не повинні робити, а ці речі ви повинні робити”.

Щодо методологічних засад роботи Тимчасової слідчої комісії, то ми можемо спиратись на слова С. Пайфера: “Питання виникає щодо подій **три місяці перед виборами**, коли ви, як російський виборець не мали можливості бачити іншої реклами, крім реклами “Єдиної Росії”...”

А ось, як поза всякі розмірковування про “демократію”, “вільні і чесні вибори”, будують свою політику США. Із інтерв'ю посла США в Україні **Джона Хербста** газеті “Київський телеграф” (20-26 лютого 2004 року): “Ми просто не можемо встановлювати і підтримувати тісні відносини із країнами, **які не підтримують нашу систему цінностей**. ...Тому я прагну **заохочувати і уряд, і суспільство** для того, щоб здійснювались кроки, які дозволяли б нам будувати тісні відносини”.

Ігор Попов, голова Комітету виборців України: “... програми допомоги громадським організаціям **насправді** мають стратегічну мету перереформування усього суспільства під західні стандарти”.

Петро Порошенко, почесний президент концерну “Укрпромінвест”, народний депутат України (фракція “Наша Україна”) з нагоди підписання 10 червня 2003 року “Угоди про взаєморозуміння” із шеф-редактором інформпрограми “Експрес-інформ” Андрієм Шевченком, головою Фонду медіа-ініціатив Романом Скрипіним, керівниками телекомпаній “Експрес-інформ” і НБМ Владиславом Лясковським та Іваном Адамчуком сказав:

“Ми відкриті для закордонних інвестицій, до нас повинні прийти (а ми переконані, що прийдуть) закордонні інвестори, яким **сподобаються наші принципи**”.

(Інтернет, Володимир Скачко, 11.06.2003 року).

До питання щодо юридичного тлумачення терміну “іноземне втручання у внутрішні справи України” Міністерством юстиції України (лист № 18-1-11 від 15 березня 2004 року) зазначено, що у національному законодавстві України **роз'яснення цього питання відсутнє**. Разом з тим, частиною сьомою статті 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 року, Декларацією про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами у відповідності зі статуту ООН від 24 жовтня 1970 року, Розділом VI Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року та Декларацією про недопустимість втручання у внутрішні справи держав, про забезпечення їх незалежності і суверенітету від 21 грудня 1965 року встановлено **принцип міжнародного права - невтручання у внутрішні справи країни**, відповідно до якого ні одна держава чи група держав **не має права втручатися прямо чи**

опосередковано з будь-якої причини у внутрішні і зовнішні справи будь-якої іншої держави. Внаслідок цього збройне втручання та **всі інші форми втручання** чи усякі погрози, спрямовані проти правосуб'єктності держави чи проти її політичних, економічних і культурних основ, є порушенням міжнародного права. Жодна держава не може ні застосовувати, ні заохочувати застосування економічних, політичних заходів чи заходів іншого характеру з метою підкорення собі іншої держави у здійсненні нею своїх суверенних прав і **отримання від цього будь-яких переваг**.

Умовою застосування цього принципу міжнародного права у взаємовідносинах держав є наявність державного суверенітету.

Здійснюючи внутрішню політику, суверенна держава має поважати суверенітет інших держав і діяти у вирішенні внутрішніх справ не на шкоду їх незалежності, а з додержанням загальноєвропейських принципів і норм міжнародного права.

Ключовими поняттями для принципу невтручання є: “пряме і опосередковане втручання” і **“справи, що належать до внутрішньої компетенції держави”**.

Під “прямим втручанням” розуміється втручання безпосередньо держави, її органів. **Опосередковане втручання здійснюється не самою державою, а особами, організаціями, які знаходяться під її контролем.**

Визначення кола справ, що належать до внутрішньої компетенції держави, пов'язане з невід'ємним правом держави **самостійно** обирати собі політичну, економічну, соціальну і культурну систему **без втручання** у будь-якій формі з боку будь-якої іншої держави. Разом з тим, зазначений принцип забороняє лише ті дії, які спрямовані проти правосуб'єктності держави чи проти її політичних, економічних і культурних основ.

Конституційні положення закріплюють Україну як суверенну державу. Суверенітет України поширюється на всю її територію (частина перша статті 2 Конституції України). Частина друга статті 5 Конституції визначає, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Влада народу є первинною щодо державної влади, а державна влада похідною від влади народу. Влада народу як носія суверенітету має зверхність над будь-якою, в тому числі державною або партійною владою, як всередині держави, так і за її межами. У відносинах з державною владою народ виступає як виборчий корпус, тобто усі громадяни України, які мають виборчі права.

Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (Стаття 5 Конституції України). Однією з форм безпосереднього народовладдя є вибори. Шляхом вільних виборів Український народ формує державну владу.

Відомо, що в Україні реалізують свої проекти понад 2 тис. закордонних неурядових центрів. В гуманітарній сфері нашої держави зосереджують свою діяльність близько 500 із них.

Станом на 1 січня 2004 року Міністерством юстиції України зареєстровано 1790 всеукраїнських та міжнародних громадських організацій, з них всеукраїнських - 1391, міжнародних - 399; політичних партій - 96, благодійних організацій - 650, з яких 421 з міжнародним статусом, а також 179 структурних осередків громадських (неурядових) організацій зарубіжних держав в Україні.

Міністерство юстиції України не має інформації про недержавні організації, які повністю чи частково існують на зарубіжні гранти, оскільки законодавством чітко визначений перелік документів, які подаються засновниками для їх реєстрації, і обов'язкова наявність будь-яких документів, які б підтверджували джерела фінансування статутної діяльності, серед них **відсутня**.

Міністерство юстиції України, як легалізуючий орган, здійснює контроль за додержанням зареєстрованими об'єднаннями громадян положень своїх статутів.

Контроль за джерелами та розмірами надходжень, сплатою податків об'єднань громадян здійснюють відповідно фінансові органи та органи державної податкової інспекції (частина четверта статті 25 Закону України “Про об'єднання громадян”).

Найбільш вагомий вплив на політичні процеси в Україні, за думкою експертів, здійснюють Національний демократичний інститут США (НДІ), Міжнародний республіканський інститут США (МРІ), “Будинок свободи”, фонд “Євразія”, німецький фонд Конрада Аденауера.

Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова (УЦЕПД) присвятив журнал “Національна безпека і оборона” № 10(46) 2003 року аналізу сучасного стану, ролі та місця недержавних громадських організацій (НДО) у Україні. При підготовці журналу експерти УЦЕПД провели анкетування провідних українських НДО з метою аналізу змісту і форм їхньої роботи, обсягів і джерел фінансування, механізмів взаємодії з органами і засобами масової інформації, методів впливу на суспільно-політичні процеси. Проведено також опитування керівників органів державної влади, політичних партій, засобів масової інформації і донорських структур.

Комісія використала багатий фактологічний матеріал, представлений у цьому номері журналу, який дає можливість зробити певні висновки щодо питань, які досліджувались, зокрема,

рівня впливу на політичний процес і суспільну свідомість з боку структур, фінансованих із-за кордону.

Встановлено, що приблизно 1 % від зареєстрованих в Україні громадських організацій становлять так звані “неурядові аналітичні центри”, діяльність яких відкрито зорієнтована на посилення “впливу на політичний процес, суспільну свідомість і громадську думку”. 47 % НДО надають першочергового значення реалізації саме цього завдання.

Мережа НДО розвивається, в першу чергу, завдяки іноземному фінансуванню. За роки незалежності України склався активно діючий інститут зарубіжних донорів НДО. За окремими експертними оцінками, зараз існує близько 150 “доступних” для України об’єднань і фондів, які надають гранти.

Бюджети НДО на 60 % формуються за рахунок зовнішніх фінансувань. Бюджети 90 % НДО складають 50-300 тис. \$, але кожен десятий із них має 500 тис. і більше \$. Найбільшу кількість грантів українським НДО надали **Міжнародний фонд “Відродження”, Національний фонд підтримки демократії, Світовий банк.** Вони ж у числі 5, що надали і найбільші за обсягами гранти. Одночасно слід зазначити, що за обсягами та кількістю наданих грантів лідирують США.

Відомо, що гранти надаються під проекти, які замовляє сама фундація-донор, і це **не може не свідчити про залежність та заангажованість НДО.**

Це підтверджують і науковці Дніпропетровського філіалу Національного інституту стратегічних досліджень, які звертають увагу на те, що “іноземні ТНК формують в Україні професійне аналітичне середовище у власних, далеко не завжди прийнятих для нашої країни шляхах” (журнал “Національна безпека і оборона” стор. 19, № 10, 2003 рік).

Найбільш поширеними методами впливу на суспільну свідомість і громадську думку в діяльності НДО є **публічні заходи.** Наприклад, в Києві, де працюють понад 30 НДО, їхні публічні заходи відбуваються в столиці щотижня.

Часто не ідентифікуючись, НДО постійно **присутні в національному інформаційному просторі.** Досить назвати програми, які виходять на УТ-1, - “Наголос” (ведучий – директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський); “Світ. Огляд”; “Ера”, аналітичну програму “Час” на 5-му каналі, вечірні інформаційні випуски каналу “Тоніс” і інші. Матеріали НДО публікуються в інтернет-виданнях: “Українська правда”, “Forum”, “Експерт-центр”, “Кореспондент. net”, “Версії”, “Глав-red”.

В цілому 36 % НДО виходять в інформаційний простір України до 5 разів на місяць (тобто – щотижнево), 14 % НДО демонструють високу інформаційну активність – до 20 разів на місяць.

До цього слід додати, що НДО широко використовують і такі ефективні засоби оперативного і **прямого інформування широкого кола журналістів,** як прес-конференції, залучення їх до участі у публічних заходах і спільних добре оплачуваних проектах, розміщення матеріалів для регіональних і місцевих ЗМІ в інформаційних агенствах. 90 % НДО мають свої засоби масової інформації, 70 % видають книги і брошури, поширюється практика електронних видань. 35 % кадрів НДО навчались або стажувались за кордоном.

Найбільшу активність в інформаційно-аналітичному просторі України займає американський і германський капітал, який поступає через недержавні організації такі, як фонди “Відродження”, Підтримки демократії, Конрада Аденауера, “Фрідом Хаус”, а також дипломатичні місії країн НАТО.

Найбільшу грантову підтримку отримують структури, які називають себе правою опозицією. Частина цих коштів направляється на популяризацію і розкрутку політиків на “круглих столах”, відкриваючи їм таким чином доступ до ЗМІ.

“Агентство моделювання ситуацій. Демоверсія IV” (Київ 2004 р., стор. 10-15) це підтверджує:

“... тендер на отримання грантів здебільшого отримують структури, які досить тісно співпрацюють з опозицією”.

“... такі структури, як Фундація відкритого суспільства, Агенція соціального проектування тощо виконують певний обсяг робіт з аналітичного забезпечення діяльності **окремих політиків та політичних угруповань.** Так, слід згадати діяльність Незалежної профспілки журналістів та Громадської Ради при Комітеті Верховної Ради України, очолювану М. Томенком і підтримку цих ініціатив Міжнародним фондом “Відродження”. Агенція соціального проектування досить активно працює ... щодо актуалізації проблеми створення єдиної партії під В. Ющенка тощо”.

Тут пропонуються приклади окремих неурядових організацій, які діють в Україні і отримують закордонні гранти.

1. Асоціація молодих українських політиків і політологів.

Політичні симпатії: “Наша Україна”

Мас-медіа: “Радіо-Рокс” (103,6 FM) – щотижнева інформаційно-аналітична програма “Нова політика”. В теперішній час вихід до ефіру заморожено.

Зарубіжні зв’язки і контакти: Фонди “Відродження” (Дж. Сорос) і Конрада Аденауера, Міжнародний республіканський інститут США (MPI), Міжнародна фундація виборчих систем (IFES), “Америка Хаус”, посольства США, ФРГ, Чехії, Канади, Великобританії, Словачії.

Регіональні організації працюють в Криму і 18 областях України, а також у вищих навчальних закладах: Національному університеті ім. Т.Шевченка, Педагогічному університеті ім. Драгоманова, Києво-Могилянській академії, Київському економічному університеті, Інституті міжнародних відносин, в державних університетах – Дніпропетровському, Донецькому, Львівському.

(Ось яка в Україні деідеологізована, деполітизована діяльність навчальних закладів).

2. Інститут політики (керівник – Микола Томенко, народний депутат України)

Політичні симпатії: “Наша Україна”

Зарубіжні зв’язки і контакти: Фонд “Відродження” (Дж. Сорос), Фонд “Євразія”

Останнім часом посилились зв’язки із фондом Ф.Еберта, який планує спонсорувати виборчу кампанію В. Ющенка. Особливу підтримку фонд здійснює партії “Реформи і порядок”, яка входить до блоку “Наша Україна”.

3. Міжнародний центр перспективних досліджень (Канівська В.Г.) працює за гранти фонду “Відродження” (Дж. Сорос).

4. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій здійснює акції впливу, виражає інтереси фінансових і банківських груп України. В Асоціацію друзів інституту входять концерни “Орлан”, “Оболонь”, “Галичина” (прибічники “Нашої України”), членом спостережної ради є В. Ющенко.

5. Атлантична Рада України (Гречанінов В.О.) фінансується дипломатичними місіями і іноземними організаціями. Контактують із посольствами США, Нідерландів, Франції, Великобританії, Польщі, Чехії, Канади, ФРН, Угорщини, а також з центром інформації і документації НАТО в Україні.

Регіональні відділення АРУ працюють у Криму, Одесі, Івано-Франківську, Львові, Черкасах, Ужгороді, Дніпропетровську, Херсоні, Донецьку, Вінниці, Чернівцях, Рівнові, Харкові, Тернополі, Луцьку.

АРУ налічує біля 180 членів, серед яких 20 народних депутатів, 50 представників неурядових організацій.

6. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова частково фінансово підтримується за рахунок грантів посольств США, Канади, Швеції, Швейцарії, Нідерландів, фондів – Підтримки демократії (США), К. Аденауера, “Євразія”, Ф. Еберта, Г. Зайделя, “Відродження”, “Фрідом Хаус”, Центра НАТО і ін.

7. Київський центр політичних досліджень і конфліктології (М. Погребинський) фінансується СДПУ(о), має постійні контакти із російським Фондом ефективної політики.

Список організацій і фондів, які фінансуються із-за кордону може бути продовжений. Такі матеріали комісія має. Проте і цього достатньо для уявлення механізмів зарубіжного впливу.

НДО надають своїм “грантодавцям” широку необхідну інформацію, які вирішують, кому надавати підтримку – міжнародну, політичну, інформаційну.

Головний смисл і зміст діяльності НДО – створення в Україні інфраструктури і атмосфери, яка сприятиме успішному проведенню ідеологічної обробки населення у вигідному “грантодонорам” напрямку. Завдання – побудова “демократичних” і ринкових структур і спільнот західного зразка. Загальнолюдські цінності при найближчому аналізі виявляються західними цінностями.

НДО пов’язані між собою не лише інтернетівською мережею, а й регулярними спільними семінарами, школами, конференціями. Свобода розповсюдження інформації, “свобода слова” дає можливість безконтрольно розповсюджувати ідеї і погляди.

Діяльність НДО – це підміна справді наукових досліджень пропагандистською акцією. На Форумі громадських організацій України “Суспільство перед вибором”, який відбувся в Києві 16-17 лютого 2002 року, голова правління Міжнародного фонду “Відродження” Григорій Немиря виокремив три типи таких організацій: а) які реально можуть здійснювати вплив; б) які підтримують певні політичні сили; в) які лояльні до тих, хто їх створив.

Гранти дають далеко не всім НДО, а лише тим, хто підтримує цінності західної демократії. “Відкрите суспільство” – це західна “ліберальна демократія” і неконтрольована державою ринкова економія.

Створення НДО (над якими держава не має контролю) має метою просування ідей “громадського суспільства” західного зразка, “цивілізована” трансформація української нації.

Залежність НДО від західних фондів і інститутів, що їх фінансують, призводить до реалізації конкретних політичних цілей західних держав.

Зусилля, як зазначено раніше, направлено на ті сфери, де формується еліта “відкритого суспільства” - інформаційна мережа, підтримка “ліберальних газет”, розвиток “культури” і т.ін.

Левт.ру. 15.02.2004 року Джеймс Петрас:

Ідеологія НДО і їхня практика відволікають від джерел бідності і негараздів і вирішення цієї проблеми. Представники “грантодоларів” слідкують за відповідністю цілей і ідеології уявленням спонсора, а також за правильним використанням коштів. НДО всмоктують до себе інтелектуалів і перетворюють їх на “агентів впливу” – пропагандистів і апологетів західної демократії. Менеджери НДО повністю політичні діячі, що займаються політикою нового типу, підозріло нагадуючи “вербовку” недавнього минулого.

Таким чином, іноземні донорські структури мають розгалужений і достатньо ефективний інформаційний і пропагандистський механізм, який може слугувати просуванню на ідеологічне поле України тих чи інших ідей, формувати певну суспільну позицію до тих чи інших політичних сил, проблем внутрішньої чи зовнішньої політики.

Прикладом тут може бути відкрите звернення у вересні 2003 року лідерів шести НДО до Президента, Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, у якому вони заявили, що Угода про створення Єдиного економічного простору суперечить національним інтересам України.

Найбільш виразно результати діяльності НДО спостерігаються **під час виборів**, активна участь у яких стала для них традиційною. За даними наукових досліджень, 27 % сфери діяльності НДО безпосередньо пов'язано з проведенням виборчих кампаній в Україні.

У 2002 році під час парламентських виборів центри брали активну участь у створенні і роботі Всеукраїнського моніторингового комітету. Фонд “Демократичні ініціативи” разом з провідними соціологічними інститутами країни проводив у день виборів exit.poll. В листопаді 2003 року група НДО організувала коаліцію “Новий вибір – 2004 р.” з метою сприяння проведення “чесних і прозорих” виборів Президента України. Інтерньюз-Україна вже створив свій прес-центр “Кандидат”.

Ось лише деякі виписки із документу під назвою “Стратегія діяльності Громадської коаліції “Новий вибір – 2004 “ на час президентських виборів 2004 року”.

1. ГК “НВ-2004” співпрацює з Форумом докорів та іншими групами і коаліціями, які забезпечують свою діяльність **на сприяння демократичному процесу президентських виборів 2004 року.**

2. Учасниками коаліції можуть стати українські НДО (**включаючи українські неурядові організації, зареєстровані не в Україні**).

3. **Політичні рішення** оприлюднює прес-відділ секретаріату (що це за суб'єкт політичного процесу?) - передбачається також підготовка “**політичних заяв**” ГК “НВ”.

4. Один із пунктів передбачає роботу проти “**приховування кандидатів** та їх штабами **небажаних для розголошення відомостей**”.

5. ГК “НВ-2004” планує проведення:

- “комплексних тематичних досліджень серед “вразливих груп” населення, які першочергово підпадають під вплив адміністративного ресурсу. Зокрема, доцільно проаналізувати особливості застосування адмінресурсу у вищих навчальних закладах;

- “комплексний аналіз голосування виборців в сільській місцевості”;

- “порівняльний **аспект поведінки кандидатів** у різних куточках країни, виявлення нюансів поведінки місцевої влади...”;

- “аналіз виборчих програм поєднати з **аналізом попередньої політичної діяльності претендентів** на пост Президента, з'ясувати політичну поведінку кандидатів у найгостріші для розвитку демократії моменти з найважливіших питань суспільного життя, коло соратників та ін.”;

6. Сформувати громадянську платформу майбутнього президента за допомогою 24 регіональних газет, які є членами Асоціації “Спільний простір”.

7. Створення системного **каналу отримання інформації** з усіх регіонів України для подальшого поширення об'єктивної і збалансованої інформації в Україні та за кордоном для друкованих та електронних засобів масової інформації.

8. Проведення спільно з партнерськими організаціями порівняння реальних симпатій виборців та симпатій ЗМІ з метою виявлення **реальних провладних власників офіційно незалежних ЗМІ.**

9. **Усунення** проблем недостатньої поінформованості **західних урядів** та міжнародної громадськості щодо перебігу виборчої кампанії через підготовку спільно з партнерами та спільну презентацію всеохоплюючого **комплексного звіту** за всіма аспектами виборчої кампанії”.

10. НДО повинні наполегливо працювати над зміщенням центру ваги політичних інтересів власників ЗМІ на інтереси бізнесові з тим, аби ЗМІ дедалі активніше дистанціювалися від політичного й лобістського інтересу, просувалися до прозорого та успішного бізнесу, стимулюючи законодавчі та інші зміни, спрямовані на лібералізацію рекламного ринку, спрощення та здешевлення ліцензійних та інших процедур, оптимізацію податкового законодавства.

11. ГК “НВ-2004” будуть через місію спостерігачів робити “власні заяви” про рівень демократичності виборчої кампанії в Україні, слугувати **фактором противаги** для заяв інших (владних) спостерігачів з країн СНД та ЦСЕ.

12. Щодо статусу ГК “НВ-2004”: “вона має стати фактично самопроголошеним, але повноправним ... **представником суспільства на виборах ...**”

13. Розділ “Актуальні завдання просвіти виборців”:

- “варто **обмежити використання матеріалів**”, покликаних стимулювати активність виборців віддаленими та сільськими районами” (пункт 1);

- “видання інформаційно-аналітичних та довідкових матеріалів щодо стану та перспектив розвитку основних напрямків державної політики у **контексті компетенції** президентської гілки влади” (пункт 5).

Форми співробітництва НДО з органами державної влади також несуть у собі **характерні риси впливу на політику**: участь у підготовці щорічних послань Президента до Верховної Ради; участь у консультативно-дорадчих органах при Президентові України (наприклад, Громадська рада має право вносити для розгляду Президентом пропозиції з питань внутрішньополітичного життя – загальнополітична ситуація; основні завдання 2001 року; закон про вибори; міжконфесійні відносини, розвиток інформаційного простору); участь у робочих групах з підготовки стратегій і концепцій розвитку України (реформування політичної системи, енергетична стратегія, цивільний контроль над оборонною сферою); участь в публічних заходах; соціологічні дослідження на замовлення; участь у підготовці та експертизі законопроектів; участь у робочих групах з підготовки важливих державних рішень та документів Кабінету Міністрів (Податковий кодекс, вступ до СОТ, інформаційна безпека і т.ін.).

Виникає закономірне запитання: а що, організацію суспільного життя на демократичних засадах сповідують лише опозиційні і лише певні політичні партії і блоки?

Наведемо приклади, які були оприлюднені засобами масової інформації і ніким не спростовані.

Наприклад, Брайен Меффорд, керівник програм Міжнародного республіканського інституту США в Україні провів 6-7 грудня у Хмельницькому семінар для представників блоків “Наша Україна”, БЮТ, партій – СПУ та УРП “Собор”. Навчали новітнім соціальним технологіям, які пройшли апробацію в Грузії. Раніше, 7-8 червня 2003 р. він же організував семінар для соціалістів “Постійна виборча кампанія”. Про це повідомила газета соціалістів “Народовладдя” (№ 3 від 13.06.2003 р.) в матеріалі “Навчаються соціалісти”. У тому ж Хмельницьку під егідою і при фінансуванні МРІ проведено семінар Всеукраїнської Асоціації “Жіночий вибір” (голова Асоціації – Лідія Кононко, яка фігурує у передвиборчому списку “Нашої України”). У квітні 2003 р. функціонер МРІ Крістофер Холзен провів у Черкасах семінар для представників молодіжного крила обласних осередків опозиційних партій. (“Молодь Черкащини”, 17.04.2003 р.) Там же, у Черкасах 12-13 жовтня 2002 року заступник директора представництва МРІ в Україні Джон Генрі Пепсел провів семінар для депутатів районних рад від НРУ, СПУ, БЮТ, УРП, “Собор” (“Молодь Черкащини”, 31.10.02 р.)

Звертає на себе увагу, що методична “допомога” надається тільки окремим, **визначеним політичним силам**.

Аналогічну інформацію подала сумська громадсько-політична газета “Добрий день” (№ 30, 25.07.2002 р.). МРІ проведено семінар депутатів обласних і районних рад 4-х областей (“Східний куш”), на якому були представлені **лише опозиціонери так званого національно-демократичного напрямку**. Уже відома функціонерка представництва МРІ Лідія Кононко провела в Сумах семінар щодо участі у виборах жінок. При цьому аналізувалась післявиборча політична ситуація в Україні, а також стосунки влади і опозиції.

Подібні донецькому і сумському семінари проведено у 14 регіонах нашої країни.

Журналістка Юлія Демократ в запорізькому тижневику “Досє” (№ 3 від 22.01.2004 року) розповіла про те, як американський громадянин Девід Деттман в БК “Октябрьські” (у закритому режимі) навчав обраних партактивістів “Батьківщини” формам і методам прямих контактів з виборцями.

Одночасно діяльність недержавних організацій дає можливість здійснювати “легальну розвідку” з відкритих джерел.

Газета "Донецький край" (№ 5, 6-12.02.2004 р., журналіст Ігор Сичов) в матеріалі "Емиссар прощупує Донбас" розповіла про вояж представника МРІ Кристофера Ханса Холзена у Донецьк. Він не приховував, що його цікавлять результати виборів народного депутата України у виборчому окрузі № 61. Він зустрівся із визначеними представниками опозиції – Незалежної профспілки гірників, УРХП, УРП, УНР, "Собор" і СПУ. Під час зустрічі емісара цікавили питання коло проблем, з якими стикається опозиція, яка допомога їй потрібна, чисельність і вплив партій в регіоні, взаємовідносини між ними, як формуються виборчі комісії.

27-28 лютого п.р. в м. Донецьку, за ініціативи і фінансової підтримки представництва Міжнародного Республіканського Інституту (МРІ) США в Україні, проведено тренінговий семінар "Активізація виборців" для активістів незалежних профспілкових організацій Донецької області.

Зокрема, в роботі семінару взяли участь представники первинних організацій незалежної профспілки гірників України (НПГУ) шахти "Чайкіно" (м. Макіївка), ШБУ № 5 (м. Добропілля), шахтоуправління "Південнодонбаське № 1" (м. Вугледар), Донбаського осередку НПГУ (м. Донецьк) та незалежної профспілки студентів Донецького національного технічного університету.

Під час проведення заходу основна увага приділялась обговоренню питань, пов'язаних із проведенням **активних агітаційних заходів** в середовищі профспілок та їх участі у виборах Президента України.

Водночас, директор представництва МРІ США Крістофер Холзен, в ході перебування в м.Донецьку, мав намір отримати інформацію щодо підготовки проведення довиборів до Верховної Ради України по 61 виборчому округу та виборів до Донецької обласної Ради.

При цьому, іноземця в першу чергу цікавлять факти можливого використання адмінресурсу.

Зазначений семінар проводили директор представництва МРІ США в Україні Крістофер Ханс Холзен (громадянин США), координатор програм інституту Браєн Герберт Меффорд (громадянин США), координатор програм інституту Примостко Олександр Анатолійович (громадянин України), регіональний координатор інституту, депутат Черкаської обласної Ради від блоку "Наша Україна" Майборода Любов Володимирівна (громадянка України), тренер, перекладач Інституту Стріляна-Тараніна Людмила Євгенівна (громадянка України).

Незалежно від представників МРІ США, 26-27 лютого п.р. в м. Донецьк прибули делегації представників закордонних позаурядових організацій та співробітників близько 10-ти посольств Західних країн на чолі з Послом США в Україні Джоном Хербстом. Приїзд зазначеної делегації пов'язаний з зацікавленістю певних політичних кіл США та особисто Д. Хербста розвитком ситуації, яка склалася напередодні проведення 7 березня 2004 р. довиборів у Верховну Раду України по 61-му виборчому округу (центр у м. Мар'янка Донецької області) та особливостями передвиборчої кампанії зареєстрованих кандидатів у депутати Верховної Ради по зазначеному округу.

26 лютого п.р., у приміщенні прес-клубу ринкових реформ (м. Донецьк) проведено круглий стіл "Підвищення рівня участі населення у виборах" за участю представників зазначеної делегації, лідерів опозиційних партій, кореспондентів республіканських та регіональних ЗМІ тощо.

Як бачите, на основі такої інформації, без сумніву, складається план дій представництва МРІ на 2004 рік, зокрема, на основі такої інформації можливо **чітко визначити шляхи впливу** на хід і результати виборів 2004 року у потрібному напрямі. Не можна не зазначити, що на подібних "навчаннях" збирається певна інформація і робляться аналізи, що є **зазіханням на національну безпеку держави, а методи навчання можна розглядати як втручання у внутрішнє життя і політику влади на місцях.**

Таким чином, можна зробити наступний загальний висновок. **Недержавні (громадські) організації, які фінансуються з-за кордону, використовуються для розробки і впровадження ефективних політтехнологій у країнах з перехідною економікою з метою подальших змін їх внутрішнього та зовнішньополітичного курсу в руслі стратегічних інтересів тих, хто виділяє кошти.**

Разом з тим Комісія не має фактів щодо збору інформації закритого, конфіденційного характеру та відомостей, що становлять державну таємницю України.

Національний демократичний інститут міжнародних відносин США (НДІ) заснований у 1983 році як дослідницький центр Демократичної партії США, спеціалізується на вивченні чинників, що впливають на ефективність виборчих процесів. Українське представництво інституту започаткувало свою роботу у рамках міжнародної угоди між урядами України і США про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво від 7 травня 1992 року як контрактер Агентства міжнародного розвитку США (АМР) у вересні 1992 році. Його статутом декларується надання вітчизняним політичним партіям так званої "технічної допомоги" в розбудові партійної структури шляхом проведення семінарів, тренінгів, круглих столів, а також індивідуальних консультацій. Діє в рамках проектів АМР "Вибори та політичні процеси в Україні" та "Партійне будівництво в Україні".

Реальну допомогу співробітники НДІ надають **виключно** представникам блоку "Наша Україна", БЮТ, СПУ. Їх пріоритетним завданням є створення сприятливого підґрунтя для консолідації блоків "Наша Україна", Ю. Тимошенко та СПУ і **вироблення стратегії приходу до влади лідера "Нашої України"**. З цією метою іноземці розробляють відповідні політтехнології та рекомендації з їх використання, фінансують проведення організаційних та політичних заходів зазначених політизованих структур. Враховуючи заборону законодавством України отримання із - за кордону коштів на діяльність політичних партій у лютому 1994 року НДІ ініціював створення Всеукраїнської громадської організації "Комітет виборців України" (КВУ), за допомогою якого налагодив канали фінансування діяльності з моніторингу передвиборчих кампаній та виборів всіх рівнів та вивчення факторів, що впливають на розвиток політичної ситуації.

Фінансування діяльності НДІ здійснює АМР США, яке також координує супутню роботу у вказаному напрямку більшості американських неурядових організацій в Україні. Також кошти надходять від Фонду підтримки демократії, фондів "Національний внесок в демократію", "Ч.С. Мотта" тощо та приватних джерел.

При тому, що лівова частка вливань в українську "демократію" осідає в кишенях "привізних" інструкторів і тренерів. Одні лише пільги для іноземних службовців НДІ складають 122 тис. доларів США.

З вересня 1992 р. по грудень 1997р. представництвом НДІ в Україні було використано 7,5 млн. американських доларів., протягом 1998 р. та до цього часу бюджет програм інституту в Україні складав по 2 млн. доларів США щорічно. Згідно з даними **реєстраційної картки програми** у Мінекономіки України основним реципієнтом коштів НДІ є Комітет КВУ, політичні партії, громадські організації. У зв'язку з відсутністю державної реєстрації представництва і статусу юридичної особи інститут не має власного банківського рахунку, кошти надходять в Україну по банківській мережі "WESTERN UNION", що контролюється іноземною стороною, на особистий рахунок директора представництва, який самостійно ними розпоряджається. КВУ отримує гранти у вигляді благодійної допомоги, його співробітники сплачують податки лише із заробітної плати. Український персонал офісу НДІ зареєстрований як приватні підприємці, які сплачують уніфікований податок.

Діяльність представництва **Міжнародного республіканського інституту (МРІ) США** в Україні зосереджена на проведенні конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, а також встановленні індивідуальних контактів з представниками партійних і громадських структур, такими, як "Наша Україна", СПУ, БЮТ, які здійснюються в рамках проектів "Вибори та політичні процеси в Україні" та "Партійне будівництво в Україні".

Міжнародний республіканський інститут заснований Конгресом США у 1984 році як дослідна структура Республіканської партії "для підтримки розвитку демократії у всіх країнах світу". Штаб-квартира знаходиться за адресою: 1212 New York Avenue Washington, США. Раду директорів МРІ США очолює сенатор США Джон МакКейн. Його українське представництво відкрито у 1993 році. На сьогодні МРІ в Україні представляють громадяни США Крістофер Ханс Холзен (директор представництва МРІ США в Україні) і Меффорд Герберт Брайен (координатор програм інституту). Офіс представництва розміщений в орендованих квартирах за адресою м. Київ, вул. Софіївська, 18.

Для фінансових розрахунків представництво МРІ США в Україні використовує розрахункові рахунки в АБ "ІНГ Банк Україна", Укресімбанку міста Києва та рахунок регіонального представництва Агентства США з міжнародного розвитку в Україні.

Вказані проекти впроваджуються за програмою "Розвиток демократичного суспільства", яка фінансується Держдепартаментом США та Агентством США з міжнародного розвитку.

З липня 1994 р. по червень 1997 р. представництвом МРІ в Україні було використано 3,5 млн. американських дол., з липня 1997 р. по липень 2000 р. - 2,7 млн., з липня 2000 р. по липень 2002 р. - 1,4 млн., з липня 2002 р. по липень 2004 р. — 4 млн.).

Будучи зацікавленими в приході до влади в Україні представників "Нашої України". СПУ та БЮТ, функціонери МРІ основну увагу в ході своїх навчальних заходів приділяють розгляду виборчих технологій, які застосовувалися під час виборів у Словенії і Чехії. З цією метою, з березня 2003 р. за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку представництвом МРІ розпочато організацію **стажувань представників українських регіональних органів самоуправління**, які є членами "Нашої України", БЮТ, СПУ, у зазначених країнах та США.

"Українська правда", яка, до речі фінансується американцями, повідомила 01.12.2003 р., що у США з дводенним візитом побував лідер СПУ О. Мороз, програму для якого організував Національний демократичний інститут США.

На думку іноземців, запорукою успіху має стати створення коаліції зазначених політичних структур України та висунення на вибори Президента України єдиним кандидатом В.Ющенка. У

зв'язку з цим, з лютого п.р. функціонери МРІ США активізували проведення тренінгових семінарів **виключно** для лідерів та активістів обласних осередків "Нашої України", БЮТ і СПУ, під час яких до учасників доводяться новітні виборчі технології, надається допомога в підготовці виборчих програм та розробки агітаційних заходів.

Аналітиками МРІ США розроблено **програму виборчих агітаційних заходів для політичного блоку Наша Україна**", яка пройшла попереднє випробування на парламентських виборах 2002 року:

- не акцентувати увагу виборців на опозиційності чи провладності блоку, що дозволить отримати прихильність як тих, кого не влаштовує існуюча влада, так і тих, хто її підтримує;
- не загострювати увагу на мовних, національних, релігійних проблемах, насамперед, в східних областях. Однак, на Заході України, враховуючи специфіку регіону, ця норма не є обов'язковою;
- максимально акцентувати увагу на особі В.Ющенка, як "професійного, чесного і прозорого політика, що має досвід вирішення соціальних проблем";
- розміщувати в ЗМІ результати соціологічних опитувань з лідерством блоку "Наша Україна".

З метою отримання своєчасної інформації щодо розвитку суспільно-політичної ситуації в Україні, функціонери представництва МРІ для моніторингу використовують на платній основі представників вітчизняних неурядових організацій, громадсько-політичних об'єднань, на яких покладають обов'язки з підготовки аналітичних оглядів подій з обов'язковим прогнозом подальшого розвитку подій.

Після подій, пов'язаних з відставкою Президента Грузії, в ході своїх заходів функціонери МРІ почали **свідомо провокувати** обговорення можливості реалізації в Україні "грузинського варіанту", основних чинників, які можуть сприяти цьому, тощо. 6-7 грудня п.р., на одному з останніх семінарів МРІ у М.Хмельницькому народний депутат України В. Співачук та аналітик Центру ім. Разумкова В Горбач, як лектори інституту, заявили про те, що грузинсько-сербський варіант **буде єдиним** у розвитку виборчої ситуації в Україні.

Цікаві спостереження, які стосуються проблематики досліджень Комісії, подав журналіст Н. Славський 24.06.2003 р. на сторінках газети "Южная правда".

27 травня 2003 року у Миколаєві представництво Національного демократичного інституту США провело семінар-тренінг для місцевого активу партій, які входили до числа засновників блоку "Наша Україна". Його підготовка і проведення проходило в обстановці секретності. "Це закритий семінар!" – відповіли журналісту, який захотів бути на ньому присутнім. (Американців у нас пускають всюди, а українським журналістам – зась!)

Тема заходу – підготовка до президентських виборів, викладачі: Дженні Кугель – керівник програми НДІ для політичних партій та Алекс Григор'євз – політексперт НДІ, громадянин Латвії. Серйозність підходу і знання предмету навчання характеризують питання, які розглянуто на семінарі: організація роботи регіонального виборчого штабу; психологія роботи з різними групами виборців; форми і методи ведення агітації, PR – кампаній та організації резонансних акцій; поквартирні обходи; методика переконати за одну хвилину голосувати за В. Ющенко, а також рекомендації закордонних "вчителів", як перетягнути на свій бік прибічників БЮТ і СПУ. А А. Григор'євз видавав "рецепти", як протидіяти політичній реформі.

Виникає ряд запитань. Витрачання грошей американських платників податків на спеціалізовані (закриті) семінари для "обраних" українських партій перед президентськими виборами в Україні – це нова форма американської благодійності чи підтримка конкретного кандидата? А ведуча роль у закритому регіональному семінарі партій блоку "Наша Україна" двох достатньо високопоставлених співробітників представництва американської, як вони себе іменують "неприбуткової і позапартійної організації," – чи не є це відвертим втручанням у внутрішні справи України? І чи не підтверджує це думку журналіста О. Терещенка, що "Держави-гегемони самі, ні з ким не порадившись, визначають "зону" своїх інтересів і роблять усе, аби і громадська думка, і влада у цих зонах **були такими, які їм треба**".

Матеріали щодо діяльності німецьких неурядових центрів в Україні, перш за все **Фонда Конрада Аденауера**, свідчать про те, що представники правлячих кіл Німеччини з використанням зазначеного неурядового фонду намагаються проводити курс на **всєбічну підтримку окремих політичних сил**.

Німецька недержавна організація Фонд Конрада Аденауера, створена Християнсько-демократичним Союзом ФРН у 1964 році на честь першого президента країни. Штаб-квартира знаходиться у м. Бонні. Керівництво Фонду здійснюється Радою на чолі з генеральним секретарем Вільгельмом Штаудахером. Представництво в Україні було відкрито у 1994 році, директор Ральф

Ваксмут (до того - Манфред Ломанн), офіс розташований за адресою: м. Київ, вул. Антоновича, 16, кв.2.

Фінансування Фонду здійснюється з держбюджету ФРН, опозиційною Християнсько-демократичною Спілкою Німеччини (партія Г.Коля), а також за рахунок пожертвувань приватних осіб і складає 150 млн. євро на рік. Виходячи зі складного фінансового становища у Німеччині (наслідки повені 2002 року та проблемні питання щодо необхідності оздоровлення економіки ФРН) представництву Фонду Конрада Аденауера зменшено фінансування з 450 до 350 тисяч євро на рік (банк обслуговування - АППБ "Аваль" м. Києва).

Фонд не здійснює фінансування вітчизняних структур, його діяльність зосереджена на проведенні семінарів, присвячених розгляду ситуації у вітчизняних ЗМІ, ролі політичних партій в громадському суспільстві, стратегії створення єдиної народної партії, підтриманні Україною інтеграційних процесів до ЄС та НАТО, можливості проведення політичної реформи та розвитку подій в контексті майбутніх президентських виборів.

Центральним завданням фонду є розбудова та використання інформаційної сітки, яка складається з двох списків. Перший список включає 180 прізвищ впливових українських політиків, державних діячів, парламентарів, управлінців, економістів, керівників неурядових організацій, представників церкви та ЗМІ. У другому списку біля 100 прізвищ молодих політиків, експедитивів та інших багатократних учасників заходів Фонду.

Партнерами фонду є: Центр інформації і документації Ради Європи в Україні (директор - О. Павличенко), Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова (президент - А.Гриценко), Центр правової реформи і законодавчих робіт (керівник - О. Богочаров), Центр демократичних реформ (директор - народний депутат України Р. Зварич), Український фонд міжнародного молодіжного співробітництва "Лідер" (директор О. Яковенко), Інститут журналістики Київського Національного Університету ім. Т. Шевченка (директор - професор В. Різун), Громадська організація "Лабораторія законодавчих ініціатив" (голова ради І. Когут), Комітет Виборців України (голова І. Попов), Інститут Євroatлантичного співробітництва (керівник - народний депутат України Б.Тарасюк).

Новим керівником представництва Фонду в Україні Р.Ваксмутом на 2004 рік **визнано пріоритетним** співробітництво з парламентською фракцією "Наша Україна".

Важливу роль у цьому процесі буде відігравати створена у січні п.р. Координаційна рада по співпраці фонду з НУ (координатор програми О.Семірак).

Для активізації роботи у цьому напрямку українська філія Фонду 26.01.03р. організувала візит ряду парламентарів на чолі з Борисом Тарасюком до штаб-квартири ФКА у м. Берліні, чим українське представництво ФКА фактично отримало дозвіл директорату Фонду на **продовження співпраці з НУ**. Функціонерами представництва надана допомога лідеру БЮТ Ю.Тимошенко в організації візиту до Німеччини (17.02.03р.) та виступі про ситуацію в Україні у Товаристві зовнішньої політики ФРН (голова А.Раар), Ю.Костенку (7.04.03р.) у презентації в ФРН створеної Української народної партії та В.Ющенку (14.05.03р.) у проведенні зустрічей з Канцлером ФРН Г.Шрьодером, головою Бундестагу Г. Тірзе і керуючої справами Християнсько-демократичної партії Німеччини А.Маркель.

Для обговорення напрямків активізації співпраці німецької сторони з представниками "Нашої України" та БЮТ 18 - 20 червня м.р. в Україні перебувала делегація депутатів німецького Бундестагу від фракції ХДС/ХСС на чолі з Генеральним секретарем ФКА В.Штаудахером, а представництвом польської філії ФКА (29.06.03р.) у м.Варшава було проведено міжнародний семінар за участю керівництва дипломатичної місії ФРН в Україні (Д.Штюдeman), депутатського корпусу НУ і БЮТ (В.Ющенко, Ю.Тимошенко, Б.Тарасюк, В.Стретович, В.Онопенко, П.Порошенко, Ю.Костенко, В.Пінзеник, Р.Безсмертний) та керівників вітчизняних партнерських організацій Фонду.

Представництвом ФКА у 2003 році проведено понад 60 семінарів та конференцій, в роботі яких взяли участь **переважно** представники зазначених громадсько-політичних об'єднань.

Останнім часом спостерігається активізація спрямувань в профспілковий рух України з боку закордонних профспілкових центрів. При цьому, характер і методи роботи іноземних функціонерів дають підстави зробити висновок про наявність з їх боку **елементів втручання у внутрішні справи України**, що виражається перш за все у співпраці з окремими громадсько-політичними структурами.

Міжнародний досвід діяльності закордонних національних профспілкових центрів свідчить про те, що їх авторитет серед працівників росте саме за рахунок підтримки з боку держави та вміння профспілкових лідерів знаходити компроміс з владою. При цьому, кожне втручання у діяльність профспілок ззовні, розцінюється як втручання у внутрішні справи держави.

Серед міжнародних профспілкових центрів, які найбільше впливають на активність вітчизняних профспілок, заслуговує на увагу **Американський Центр міжнародної профспілкової**

солідарності (далі Центр), створений Американською Федерацією Праці - Конгресом Виробничих Профспілок (АФП - КВП) США в 1995 році на базі Американського інституту розвитку вільних профспілок (діяв в країнах Латинської Америки), Афро - американського профспілкового центру (країни Африки), Азіатсько-американського інституту вільних профспілок (країни Азії, Близького і Середнього Сходу) та Українського інституту трудових досліджень. Центр має представництва у 26 країнах світу, через які поширює свій вплив ще на 58 країн.

За даними іноземної преси, Американський інститут розвитку вільних профспілок був створений за підтримки Мальтійського ордену та ЦРУ США для посилення американського впливу в Латинській Америці і фінансувався Агентством США з Міжнародного Розвитку. Керівником Центру є Харрі Кемберіс, який раніше працював від Держдепартаменту США у Греції, Бангладеш, Філіппінах та Пакистані. Під час Венесуельського перевороту Х.Кемберіс співпрацював з заступником держсекретаря США з питань Латинської Америки, учасником операцій ЦРУ в Нікарагуа Отто Рейхом та військовим аташе в м. Каракасі Джеймсом Роджерсом.

Директором української програми Центру міжнародної профспілкової солідарності АФП - КВП США є Роберт Філдінг (9.04.1952р.р., уродженець м. Бостона, штат Массачусетс (США), проживає в США у м. Род-Валтхам, шт. Массачусетс), офіційно діє в Україні з жовтня 2002 року.

З початку 80-х років Р.Філдінг, як представник АФП-КВП, керував підготовкою активу польської профспілки "Солідарність" та два роки був особистим перекладачем лідера "Солідарності" Л.Валенси. У 1991 році займав штатну посаду у Всепольській комісії "Солідарності" у м.Гданьску. Особливий внесок в діяльність польської "Солідарності" Р.Філдінг зробив під час створення так званих бойових осередків з озброєних членів профспілки в м.Торунь.

На сьогодні, вже в Україні іноземець використовує представників польської профспілки "Солідарність" (А.Лдамчик, М. Кшаклевський, К.Згода) у навчальних заходах для лідерів українських "альтернативних" профспілок, зокрема КВПУ та НППУ.

З 1997 року Р.Філдінг керував Кавказькою програмою АФП - КВП США у Грузії та Азербайджані, де створив мережу підконтрольних АФП - КВП профспілок, з лідерами яких підтримує міцні стосунки.

Ним проведено близько 30 семінарів, під час яких здійснювався моніторинг політичної ситуації, а також навчання членів профспілок з т.зв. "гарячих точок" Грузії, зокрема Кадорської ущелини, **методам протидії владі**.

В Азербайджані, Р.Філдінг з такою ж метою співпрацював з профспілками журналістів, освітян, працівників охорони здоров'я, які на той час перебували у конфлікті з владою через не виплату заробітної плати. Р.Філдінг отримав подяку від представників польської профспілки "Солідарність" за активну участь грузинських профспілкових центрів у "оксамитовій революції".

Аналогічною діяльністю Р.Філдінг намагався займатися в Білорусі під час проведення у 2001 році виборів Президента Білорусі, за що його було видворено з країни та заборонено в'їзд терміном на 5 років з формулюванням "за діяльність, що є втручанням у внутрішні справи держави". Зокрема, Р.Філдінг намагався використати протиріччя між Президентом Білорусі О.Лукашенком та кандидатом від "Цивільної опозиції", головою "альтернативних" профспілок Білорусі В.Гончариком.

В Білорусі Р.Філдінг робив спроби реалізувати бразильський варіант приходу до влади президента Лули, який підтримувався створеним А ФП - КВП США "альтернативним" профспілковим об'єднанням Бразилії.

У серпні м.р. Міністерством економіки України зареєстрована українська програма Центру солідарності з річним бюджетом у розмірі 800 тис. дол. США

Щорічний бюджет Центру міжнародної профспілкової солідарності АФП - КВП США складає приблизно 15 млн. дол. і формується на основі відрахувань від Уряду США (14 млн. дол.) та безпосередньо від АФП -КВП, який щорічно виділяє Центру 1 млн. доларів.

Головною метою діяльності Р.Філдінга в Україні є координація діяльності Конфедерації вільних профспілок України (КВПУ) та Незалежної профспілки гірників України (НППУ), які очолює народний депутат М. Волинець, і зосереджена на підготовці представників зазначених профспілкових об'єднань до **протистояння органам влади України** у різних формах, в залежності від суспільно-політичної ситуації в нашій країні.

В ході первинних семінарів у 2002 році, іноземець визначив напрямки діяльності КВПУ і НППУ, які передбачали здійснення тиску на владу шляхом проведення масових акцій протесту, в т.ч. використовуючи ситуацію з не виплатою заробітної плати у паливно-енергетичному комплексі. В результаті, КВПУ і НППУ у тому ж році провели такі **акції в інтересах БЮТ** та "Нашої України".

Під безпосереднім патронатом іноземця М. Волинець ініціював створення профспілкових осередків КВПУ в тих регіонах, де раніше їх не було, зокрема в Кіровоградській, Хмельницькій, Львівській областях. Р.Філдінг також намагається поширити вплив не тільки на середовище

робітників та гірників, а й інші сфери народного господарства, у т.ч. медиків, освітян, працівників залізничного транспорту, митної, податкової та муніципальної служб, держслужбовців тощо.

У 2003 р. за підтримки Ю.Тимошенко та О.Мороза були створені Донецька міська організація незалежної профспілки студентів, Маріупольська міська організація незалежної профспілки металургів, осередок ННГУ Донецького механічного заводу "Опит", Київське товариство захисту прав тварин, Асоціація профспілок працівників освіти і науки міст України.

У листопаді п.р. в Україні перебувала делегація Міжнародної конфедерації вільних профспілок (МКВП), яка прибула для визначення ступені підготовки Конфедерації вільних профспілок України та Федерації профспілок України (ФПУ, голова О.Стоян) для вступу до зазначеного міжнародного профспілкового об'єднання. Р.Філдінг, маючи сильні позиції в міжнародних профспілкових центрах, Посольстві, АМР США в Україні домігся того, що до складу місії були включені профспілкові функціонери, які не підтримують діяльність О.Стояна. В результаті рішенням Ради МКВП до її складу була включена тільки КВПУ, а питання щодо вступу ФПУ відкладене на один рік.

Наслідком такого рішення може стати **повне підпорядкування профспілкового та робітничого руху "Нашій Україні" та БЮТ.**

Згідно Статуту МКВП вступ слідує об'єднань профспілкових об'єднань України повинен здійснюватися тільки після узгодження з керівництвом КВПУ.

В той же час Р.Філдінг прагне, щоб ФПУ була під постійним контролем міжнародних профспілкових центрів і самостійно не здійснювала відносин з міжнародними профспілковими організаціями. З цією метою Р.Філдінг ініціював повторний розгляд питання про вступ ФПУ до МКВП з залученням до цього процесу шведських профспілок та КВПУ. При цьому іноземець розуміє, що М.Волинець та О.Стоян в силу особистих амбіцій ніколи не порозуміються і не консолідується для вирішення профспілкових питань у всеукраїнському масштабі.

Одним з активних напрямків діяльності Р.Філдінга є намагання вплинути через М.Волиня на процес прийняття Верховною Радою України Трудового Кодексу, який повинен надати більше прав "альтернативним" профспілкам.

Голова Центру "Солідарність" Р. Філдінг є потенційним кандидатом на депортацію з України. 14.12.2003 р. на семінарі, який проводив МРІ, "Молодь і політика" він рекомендував молодим активістам "Нашої України", БЮТ і СПУ **вивчати і втілювати в життя** досвід політичної боротьби польського об'єднання "Солідарність", діяльність якого у свій час призвела до зміни влади у Польщі.

Ще одна організація, що працює в Україні – **Міжнародний фонд "Відродження"**, який є дітищем "благодійника" Дж. Сороса. В 2001 році тільки один цей Фонд видав грантів більш ніж тисячі українських організацій на суму 6,5 мільйонів доларів США, що дорівнює річному бюджету сотисячного міста (В. Зубенко, "Народ и власть", 04.07.2002 р.)

Американська дослідниця Хітер Хоттін в журналі "Covert Action Quarterly" зазначила, що благодійні фонди і інститути, "мозкові центри" і неурядові організації, створені Дж. Соросом, "здані в оренду на взаємовигідних умовах" американським спецслужбам. Це і передбачалось базовою моделлю, розробленою у 1983 році його соратником А. Вайнштейном: "завдяки досягнутому взаєморозумінню сьогодні ми відкрито займаємось тим же, чим 25 років тому змушено було таємно займатись Центральне розвідувальне управління США" (Олег Степаненко, "Комуніст", 03.12.2003 р.).

Американський мільярдер угорського походження Дж.Сорос через створену ним мережу неприбуткових організацій протягом останніх п'ятнадцяти років зосередився на направленні отриманих шляхом спекуляції на світових фінансових ринках коштів для впливу на перебіг суспільно-політичних процесів в ПОСТКОМУНІСТИЧНИХ країнах. На його думку, зміна правлячих режимів у цих країнах сприятиме успішному впровадженню розроблених ним фінансових схем.

Дж.Сорос народився в 1930 році в Угорщині, у 1947 році емігрував до Великобританії, де розробив агресивну стратегію спекуляції на фондових біржах. У 1956 році став громадянином США, у 1969 році одним з фундаторів фонду "Квантум", діяльність якого направлялася на активний вплив на події на світовому ринку. У вересні 1992 року офіційне розслідування італійських правоохоронних органів виявило причетність Дж.Сороса до девальвації національної валюти. Також він суттєво вплинув на курс англійського фунту. У цей час шляхом спекуляції Дж. Сорос заробив перший мільярд доларів США. Згодом ці технології він почав застосовувати для розвалу економіки в постсоціалістичних країнах, наприклад, в Польщі та Югославії з подальшим впливом на їх політичний устрій.

З метою впливу на розвиток "демократичного суспільства" у країнах Центральної, Східної Європи, пострадянського простору, і, зокрема, в Україні, в 1993 році у м. Будапешті (вул. Надор, буд.

9, виконавчий директор К.Е.Конч) відкрита філія Інституту відкритого суспільства (ІВС, штаб-квартира у Нью-Йорку, США). В переважній більшості країн вказаного регіону Інститут діє через фінансово підконтрольні їм національні (або міжнародні) громадські організації (Центрально - Європейські університети в Угорщині і Румунії, фонд Ст. Баторія у Польщі, **Міжнародний фонд "Відродження" в Україні**).

З 1990 року за фінансування центрального офісу ІВС відкрито Міжнародний фонд "Відродження" (МФВ, м. Київ, вул. Артема, буд. 46; в 1993 році підпорядковано будапештській філії ІВС), який розгорнув широкомасштабне впровадження програм (близько 30) в Україні у різних сферах життєдіяльності країни. У зв'язку з недостатністю коштів та з метою уникнення тиску місцевої влади, фонд визнав недоцільним функціонування своїх регіональних представництв, їх функції виконують уповноважені місцеві громадські об'єднання.

Переважна більшість коштів ІВС - МФВ направляється на реалізацію програм з моніторингу **та впливу на політичні процеси в суспільстві, передусім вибори.**

Зокрема, під час підготовки до виборів у ВР України (2001 - перший квартал 2002 р.) створено Всеукраїнський громадський моніторинговий комітет (ВГМК, який освоїв понад 2 млн. доларів США) та проект "Теледебати" (1 млн. 800 тис. американських доларів).

В рамках ВГМК за домовленістю з українськими представництвами Національного демократичного інституту, Міжнародного республіканського інституту, "Будинку свободи" (всі - США) тощо до моніторингу виборчих процесів залучалися підконтрольні зазначеним структурам вітчизняні громадські об'єднання (коаліції "Свобода вибору" та "Твій голос"), які здійснювали збір тенденційної інформації щодо дій органів влади та фіксували порушення виборчого законодавства з боку провладних структур — учасників виборів.

Проект "Теледебати", який передбачав організацію політичної реклами блоків "Наша Україна", Ю. Тимошенко та СПУ в передвиборчий період шляхом виділення на провідних телеканалах найкращого ефірного часу для виступів їх представників, фактично **завершився безрезультатно** через відмову переважної більшості національних ТРК їх трансляції.

Можливості фінансованих МФВ Форумів громадських організацій України використовувались зазначеними політичними об'єднаннями та впливовими іноземними політиками (М.Олбрайт, В.Міллер та ін.) для поширення інформації щодо недемократичності української влади, звинувачень у протиправній діяльності вищого керівництва держави, переслідувань журналістів, що негативно позначилось на міжнародному іміджі України.

На підставі аналізу результатів минулих виборчих кампаній керівництвом ІВС переглянуто стратегію діяльності МФВ та визначено пріоритетним фінансування розвитку незалежних ЗМІ (3 млн. доларів США) та, в координації зі спеціально створеним Форумом закордонних донорів (Національний демократичний інститут, Міжнародний республіканський інститут, Будинок Свободи, Центр "Солідарність" Американської федерації праці - Конгресу вільних профспілок), створення потужних коаліцій українських недержавних організацій ("Новий вибір" та "Свобода вибору"), які проводитимуть спостереження за перебігом виборів, забезпечуватимуть оприлюднення інформації про порушення виборчого законодавства **для провокування широкомасштабного резонансу в суспільстві**, обґрунтування відповідно до положень міжнародного права організації, при необхідності, масових заворушень в країні (виділено 1 млн. доларів).

В рамках програми "Засоби масової інформації" частина коштів (близько 200 тис. доларів США) спрямовуватиметься на створення та розвиток незалежних профспілкових об'єднань, електронних та друкованих ЗМІ.

Для висвітлення в інтересах блоку "Наша Україна" перебігу важливих суспільно-політичних заходів у державі та "розкрутки" кандидата від нього на президентських виборах використовуватимуться **додатково придбані позиції** у вітчизняному медіа-просторі (інтернет-сторінки, шпальти газет, окремі фінансово залежні журналісти та ін.), на що МФВ на даний час вже виділено понад 365 тис. доларів США.

З метою збору, узагальнення та реалізації компрометуючих суперників кандидата в Президенти України від "Нашої України" матеріалів у підконтрольній ЗМІ використовуються програми "Реформування органів місцевого самоврядування та державного управління" і "Юридична програма". Суттєва роль в цій діяльності також відводиться оприлюдненню даних фінансово залежних від МФВ неурядових аналітичних центрів (фонд "Демократичні ініціативи", комітет "Рівність можливостей", Лабораторія законодавчих ініціатив, фонд "Європа XXI", Міжнародний центр перспективних досліджень, Центр європейських і міжнародних досліджень та ін.).

Аналіз зарубіжної преси свідчить про визнання правоохоронними органами ряду країн, в тому числі Італії, Франції, Росії, Білорусі, Китаю, Чехії тощо на підставі розслідувань діяльність Дж.Сороса такою, що **скеровувалася американськими спецслужбами або суперечила інтересам**

національної безпеки, що слугувало підставою для її заборони в окремих з них. Оприлюднення цих матеріалів у міжнародних ЗМІ викликало значний резонанс у світової громадськості.

Зокрема, у квітні 1997 року у спеціальній доповіді "Екзек'ютив інтеллідженс ревію" під загальною назвою "Портрет мегаспекулятора Джорджа Сороса" опубліковано дослідження та результати розслідувань правоохоронних органів ряду західних країн щодо його фінансових махінацій. У російському виданні "Новая газета" від 19.08.2002 р. опубліковано матеріали щодо протиправної діяльності Дж.Сороса в Росії, які стали приводом до закриття його структур. У книзі А. Медведева та П. Новікова (Росія) "Похищение Европы" описується негативний вплив соросівських фондів на сучасне образотворче мистецтво в країнах СНД.

В Україні негативні аспекти діяльності зазначеної особи та підконтрольних йому структур **висвітлювались в газеті "Киевский телеграф"** (№ 14 за 2002 рік) під назвою "Пьяный Фрейд украинской политики", а також у часописах "Сегодня" ("Шальные доллары "на демократию"", 4.07.2002 р.), "Власть и политика" ("Третий сектор" или "пятая колонна", № 3-4 за 2002 р.), електронних виданнях (Part.org.ua, 31.07.2002 р., "Нам Сорос строить и жить помогает", 11.07.2002 р. "украинская любовь к международному Пиару") та регіональних ЗМІ.

У поточний період керівництво Інституту відкритого суспільства (ІВС, головний офіс розташований у Нью-Йорку, США, регіональна штаб-квартира з питань діяльності в Україні в м. Будапешті) проводить ряд переговорів з керівниками Міжнародної фундації виборчих систем (МФВС), Національного демократичного інституту США, "Дому Свободи" з метою створення **сприятливих умов для спрямування коштів, що виділятимуться іноземними донорами під час виборів Президента України, на підтримку діяльності блоків "Наша Україна", Ю. Тимошенко та СПУ.** Для цього Дж.Сорос, який є прибічником радикальних політичних змін в нашій державі, особливу увагу приділяє використанню у вказаний час можливостей громадських організацій та ЗМІ. В контексті даного задуму передбачається обрання на посаду керівника українського представництва МФВС співробітника Міжнародного фонду "Відродження" (МВФ, є складовою частиною мережі благодійних організацій Дж.Сороса, генеральний директор Г.Немиря, виконавчий - Є.Бистрицький) І.Когута, який в змозі впливати на діяльність коаліції громадських організацій (КГО) "Новий вибір".

У 2003 - 2004 роках ІВС на реалізацію загалом 30 програм виділяє МФВ понад **7 млн. доларів США. З них 3 млн. доларів США** спрямовані на програму "Засоби масової інформації". Окремо Дж.Соросом виділяється близько **1 млн. доларів США** на фінансування діяльності КГО, що має забезпечити контроль за фінансуванням виборчих кампаній кожного з кандидатів в Президенти України, визначати рейтинг українських політиків для корегування громадської думки у вигідному США плані, організувати спостереження на виборчих дільницях у день виборів. У разі її недостатньо активного впливу на перебіг виборчої кампанії планується також виділити кошти громадському об'єднанню "Свобода вибору", що займається аналогічною діяльністю.

Передбачається, що в 2004 році МФВ буде здійснено переорієнтацію коштів з менш актуальних на програми:

- **"Засоби масової інформації"**, в її рамках підконтрольними ІВС та МФВ громадськими структурами підготовлено ряд проектів, спрямованих на підтримку діяльності об'єднань так званих "незалежних" українських ЗМІ на загальну суму близько **500 тис. американських доларів**;

- **"Реформування органів місцевого самоврядування та державного управління"**, яка передбачає фінансове забезпечення діяльності впливових регіональних громадських об'єднань, близьких до "Нашої України", БЮТ та СПУ, пов'язаної з виборами, передусім, отримання та використання компрометуючих суперників кандидата в Президенти України від зазначених політизованих формувань матеріалів;

- **"Юридична програма"**, що направлена на створення сприятливих умов для **лобіювання парламентських ініціатив** блоків "Наша Україна", Ю. Тимошенко та СПУ, в першу чергу що стосуються виборчого законодавства, протидії конституційній реформі та популяризацію законотворчої діяльності В.Ющенка в ході президентської виборчої кампанії.

За вказівки Дж.Сороса керівництво Міжнародного фонду "Відродження" (МФВ) спільно з головою "Київської незалежної медіа - профспілки" С.Гузьом та керівником Національної спілки журналістів України І.Лубченко виробило стратегію подальшої діяльності незалежного профспілкового руху в ЗМІ в Україні. На його формування та діяльність МФВ передбачає виділити понад **130 тис. доларів США.**

В першу чергу здійснюватиметься робота серед представників регіональних мас-медіа, спрямована на **придбання якомога більшої кількості однодумців**, в т.ч. в середовищі провладних ЗМІ. Проводитимуться так звані симпозиуми спільно з тренерами від західноєвропейських союзів Великобританії, Ірландії, Німеччини та Швеції, у ході яких передбачається розробка стратегії діяльності вітчизняних профспілкових об'єднань в умовах переслідування владою, їх правового

захисту (заплановано фінансування в розмірі понад **45 тис. американських доларів**). Передбачається, що навчання пройдуть близько 80 українських журналістів.

Другим етапом реалізації програми буде проведення Національної конференції на тему "Реформування засобів масової інформації" (фінансування МФВ понад **50 тис. доларів США**), у ході якої планується прийняти відповідний маніфест та визначитись в подальших планах щодо "реанімації кампанії Гонгадзе" в Україні. В її рамках передбачається проведення протестних акцій, спрямованих на звинувачення владних органів у бездіяльності та систематичних утисках і переслідуваннях так званих "незалежних" журналістів.

Також передбачається створення української версії Інтернет - видання "Живі Новини - гід виживання для журналістів". Для подальшого висвітлення перебігу важливих суспільно-політичних заходів у державі та "розкрутки" кандидата від "Нашої України" використовуватимуться додатково придбані позиції у вітчизняному медіа-просторі (інтернет-сторінки, шпальти газет, окремі фінансово залежні журналісти та ін.), на що МФВ на даний час вже виділено понад **365 тис. доларів США**. Так, керівництво МФВ досягло домовленості з директором веб-студії "WEB 100" В.Мазнюком про створення сайтів на загальну суму близько **15 тис. американських доларів**.

На реалізацію зазначених цілей МФВ виділяє гранти:

- Громадській організації "Українська медіа спілка" (голова правління А.Дашко) на проведення найближчим часом конференції на тему "Вироблення та апробація механізмів коаліційної діяльності асоціації телерадіомовників" гранту у **розмірі 7 тис. доларів США**.

- Громадській організації Українська асоціація видавців періодичної преси (керівник М.Вейцберг) на реалізацію проекту "Подальше становлення Української асоціації видавців періодичної преси шляхом організаційного укріплення" гранту у сумі **12 тис. 300 американських доларів, на інформаційне забезпечення (!) президентської виборчої комісії В. Юценка**.

- На етап створення і розвитку недержавної інформаційної агенції у сфері радіомовлення "Панорама новин" МФВ передбачено кошти у розмірі **30 тис. доларів США**. У разі ефективного впровадження проекту представниками МФВ залучатиметься додаткове фінансування від посольств в Україні, Нідерландів, Великої Британії, США, фонду Ч. Мотта та ряду інших закордонних донорів.

Координатор програми "Засоби масової інформації" Міжнародного фонду "Відродження" О.Архипська повідомила голову правління "Української медіа-спілки" А.Дашко та керівника "Київської незалежної медіа - профспілки" С.Гузя про підтримку їхньої ідеї створення та розвитку в регіонах фінансово незалежних професійних об'єднань працівників ЗМІ та виділення грантів:

- Незалежній профспілці журналістів м. Одеси на проведення семінарів та тренінгів на тему "Журналістський захист" - **14 тис. американських доларів;**

- Комітету з моніторингу свободи преси в Криму на проведення семінарів "Підтримка журналістської і громадської ініціативи в Криму" - **13 тис. доларів США;**

- Професійній спілці працівників мас-медіа м. Чернігова на розбудову профспілкового руху працівників ЗМІ області - **9 тис. американських доларів;**

- Громадській організації "За право кожного" (м. Кременчук) на розвиток профспілкового руху в місті — **3 тис. 746 дол. США;**

- Асоціації професійних журналістів та рекламистів Житомирщини на створення та функціонування Журналістської школи профспілок - **7 тис. американських доларів**.

Також, МФВ виділено "Київській незалежній медіа - профспілці" (керівник С. Гузь) на реалізацію проекту "Організація та проведення Другого форуму українських журналістів "ЗМІ та вибори без цензури" грант у розмірі **25 тис. 173 доларів США**.

МФВ профінансовано два проекти Міжнародного благодійного фонду "Академія української преси" (голова В. Іванов) "Поїздка журналістів до Нью-Йорку для висвітлення заходів за участю президента Кучми на сесії Генасамблеї ООН" (**6 тис. 900 доларів США**) та "Поїздка українських журналістів на сесію Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЕ)", кошторис якого складає **15 тис. доларів США**.

Виконавчий директор Міжнародного фонду "Відродження" (МФВ) Є.Бистрицький досяг неофіційної домовленості з координатором програм в Україні Інституту відкритого суспільства Е.Хопертом виділення МФВ гранту у розмірі **48,5 тис. доларів США** на реалізацію проекту "Реформування медіа-законодавства".

У рамках програм "ЗМІ" та "Юридичний правозахист" фінансується Харківська правозахисна група, яка проводить семінари та тренінги на тему "Нові аспекти права на приватність та удосконалення українського законодавства" та останнім часом отримала грантів на суму близько **30 тис. дол. США**

Активно використовуються можливості керівника громадської організації "Лабораторія законодавчих ініціатив" І.Когута для залучення додаткового капіталу на реалізацію правозахисних

програм МФВ. Так, ним було досягнуто неофіційної домовленості з керівниками програми посольства США в Україні "Демократичні гранти" та представництва Фонду К.Аденауера в Україні щодо виділення гранту у сумі близько **24 тис. 500 дол. США** на продовження реалізації започаткованого в 2001 році проекту "Орієнтири виборця".

МФВ виділить Інституту масової інформації (керівник Л.Зверев) грант у розмірі **14 тис. 782 доларів США** на проведення найближчим часом форуму "Правозахисна медіа ініціатива".

Таким чином, іноземні держави через можливості вітчизняних громадських об'єднань намагаються втручатись у перебіг політичних процесів з метою корегування результатів виборів Президента України у 2004 році.

Суть їх діяльності полягає в забезпеченні налагодження можливостей збору інформації, в т.ч. тенденційної, стосовно підготовки партій до виборів Президента України для її використання через підконтрольні так звані "незалежні" засоби масової інформації та відповідної обробки громадської думки напередодні та в день виборів. Інститут відкритого суспільства та Міжнародний фонд "Відродження", що підпорядковані Дж. Соросу, активно займаються **нарощуванням інформаційних потужностей** цих ЗМІ, особливо на регіональному рівні.

Останнім часом іноземці роблять спроби використати для налагодження контролю за виборами в Україні реалізацію програм в освітній сфері. Для цього Американською радою з міжнародної освіти розпочато впровадження проекту "Вільний світ".

Не виключається, що таким чином іноземні структури створюють сприятливе підґрунтя для проведення в разі обрання невігідного їм Президента України так званої "оксамитової революції". В цьому контексті завершена робота зі створення потужних коаліцій українських недержавних організацій ("Новий вибір" та "Свобода вибору"), які проводитимуть спостереження за перебігом виборів, забезпечуватимуть оприлюднення інформації про порушення виборчого законодавства для провокування широкомасштабного резонансу в суспільстві, обґрунтування відповідно до положень міжнародного права організації, при необхідності, масових заворушень в країні.

До найбільш впливових організацій, що входять до складу коаліцій "Новий вибір" та "Свобода вибору", відносяться "Комітет виборців України", "Лабораторія законодавчих ініціатив", фонд "Європа XXI", фонд "Демократичні ініціативи", "Лабораторія Ф-4", комітет "Рівність можливостей" та ін.

Характерним прикладом **намагань іноземців впливати на перебіг виборчих процесів в Україні через можливості підконтрольних вітчизняних громадських об'єднань** є фінансування ними проекту "Моніторинг демократії" коаліції "Новий вибір". Кошти на його впровадження в сумі 140 тис. 798 доларів США виділяють Міжнародний фонд "Відродження" та американські неурядові центри, що входять до складу так званого "Форуму закордонних донорів" (Міжнародний республіканський інститут, Національний демократичний інститут міжнародних відносин, "Будинок свободи", Центр "Солідарність" Американської федерації праці - Конгресу вільних профспілок).

Особам, які безпосередньо займаються реалізацією проекту, передбачено виділити в якості винагороди (протягом 9 місяців) 61 тис. 500 доларів США.

Частина коштів (5000 доларів США) спрямовується на створення та використання веб-сайту і переклад матеріалів на іноземні мови. На проведення "круглих столів", навчання спостерігачів, презентації та інші заходи в цілому планується витратити 50900 доларів США. Різного роду публікації в ЗМІ та видання брошур фінансуватимуться в обсязі 16 тис. 324 долари, придбання обладнання - 3720, інші витрати - 1800 доларів США.

На кошти (всього 36 тис. 700 доларів США), отримані від Української мережі "Громадська дія" (UCAN), Міжнародного фонду "Відродження" та посольства Королівства Нідерландів в Україні впроваджується проект "Орієнтири виборів" - моніторинг реалізації передвиборчих обіцянок народних депутатів у законотворчому процесі" громадською організацією "Лабораторія законодавчих ініціатив" (ЛЗІ).

Співробітникам ЛЗІ та залученим за контрактом (на 6 місяців) фахівцям передбачено виплатити в якості винагород і гонорарів 22 тис. 820 доларів США. Частина коштів (7 тис. 610 доларів США) спрямовується на придбання та використання оргтехніки.

Шановні народні депутати!

Аналіз зовнішньополітичної діяльності США доводить, що одна із її сфер присвячена **клонуванню у світі американських демократій**. Форми і методи цього напрямку різноманітні. В авангарді втручання США у внутрішні справи України ідуть різні іноземні фонди і недержавні організації, які фінансують проамериканські політичні сили, котрі відкрито заявляють про свою заангажованість певними партіями і політиками і котрі останнім часом значно активізували свою роботу.

Не секрет також, що сторона, яка надає грантові кошти, направляє процес у відповідну течію, і отримувачі грантів вимушені працювати у **вужькому колі інтересів спонсора** (чи донора). І таким чином, різні міжнародні фонди через ці гранти просто закріпачують вітчизняні недержавні організації, виховуючи своєрідних “агентів впливу”.

Що стосується України, то **грантова американська допомога вітчизняним громадським структурам спрямовується на організацію і проведення заходів по контролю (не спостереженням!) за виборами, збору інформації, у тому числі тенденційного характеру щодо соціально-політичної обстановки, діяльності органів влади і управління у центрі і на місцях.**

Програма “Партійне будівництво в Україні”, яка передбачає підтримку політичних процесів у нашій державі, зосереджена практично на фінансуванні навчальних тренінгів і семінарів для представників блоків “Наша Україна”, БЮТ і СПУ. Про це яскраво свідчить персональний склад більшості таких заходів. 15.04.2003 р. інтернет-агенство “Версії-com” опублікувало проект фінансування діяльності НДІ в Україні по проекту “Потрійне будівництво в Україні”: 2004 р. – 1,7 млн., 2005 р. – 980 тис., 2006 – 1,2 млн., 2007 – 1,4 млн., 2008 – 1,75 млн. доларів США.

Таким чином, відомо, що існують закордонні фонди, відомі обсяги їхніх вливань в українські так звані “демократичні організації”, відомо, на чію користь будуть витратитись кошти. Існує і план “контрольно-ревізійної комісії” ОБСЄ щодо втручання у виборчий процес. (Вікторія Ткаченко, 12.12.2003 р.)

Закордонні спецслужби знають, що у т.зв. “третьому секторі” України сконцентровано висококваліфіковані кадри українських громадян, які уміють не лише виклянчувати гроші, але і думати, і працювати залежно від поставлених різного роду організаціями-спонсорами завдань, одним словом – **впливати на політичні процеси і громадську думку.**

А це звичайно вимагає дійового контролю за діяльністю в Україні різноманітних фондів з боку парламенту і громадськості.

Не можна не звернути увагу на те, що неурядові українські організації (фонди, комітети і т. ін.) активно підтримуються **офіційними особами США**. І це не може не свідчити про досить велику роль цих організацій у приведенні до влади проамериканських сил. Наприклад, коли 9 березня 2001 року (біля президентського палацу) відбулись масові вуличні безпорядки, то в лавах “опозиції” було зафіксовано співробітників американського посольства. Коли у 2002 році виникли юридичні проблеми із реєстрації в Україні ряду проектів НДІ і МРІ, то публічне “занепокоєння” з цього приводу тут же висловив Держдепартамент США. Коли у 2003 році в Україні з’явилися чутки і міфи щодо ліквідації громадських організацій, які отримують фінансову допомогу від США, то це стало самим першим (!) питанням, яке “Українська правда” задала бувшому послу США в Україні Стівену Пайферу. Коли у грудні 2003 року Верховна Рада створила слідчу комісію, яку мені доручено очолити, то одним із перших телефонних дзвінків щодо того, яким чином Комісія буде працювати, я отримав за дорученням пані Кетлір Кер, політичного секретаря посольства США.

Політичні симпатії цих українських організацій, які незалежні від держави, але не від фінансових донорів, достатньо помітні.

Таким чином, на основі викладених фактів можна зробити наступні висновки:

1. Українські неурядові, т.зв. громадські, аналітичні організації, фонди, комітети, коаліції, асоціації і т. ін., які отримують фінансування із-за кордону, не приховують цілей своєї діяльності, яка вимагає капіталовкладень, та не приносить прибутку – перебудова українського суспільства, на західні стандарти демократії.

2. Американські державники, прикривають гарними гаслами “забезпечення чесності і прозорості виборів”, “демократія, свобода, права людини і т.ін.”, грубо порушуючи міжнародні права та українське законодавство, намагаються втрутитись у внутрішні справи нашої країни.

3. Рух спонсорського фінансування через кордони України відслідковувати важко. Наприклад, Комітет виборців України уникає податкового обкладання через фінансові надходження як благодійної допомоги. Причому оренда приміщень, проживання і харчування учасників семінарів і тренінгів оплачується безготівкою, проїзд – готівкою під розписку.

Комісія звертає увагу вищого керівництва нашої країни на необхідність вжити необхідних заходів, які мають **забезпечити національну безпеку держави**, не допустити втручання у внутрішні справи України, гарантувати конституційні права українських громадян бути господарями на своїй землі.

Президент України, його адміністрація, Міністерство закордонних справ повинні **інформувати міжнародну спільноту** про реальний стан справ у державі, давати рішучу відсіч спробам іноземних посольств і організацій втручатись у наші внутрішні справи, диктувати принизливі умови, впливати через фінансовані закордоном організації **на прийняття рішень** на користь певної визначеної політичної сили.

Кабінету Міністрів України як суб'єкту законодавчої ініціативи розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проект закону про діяльність в Україні неурядових (громадських) організація, які фінансуються із-за кордону.

Міністерству юстиції України навести порядок щодо реєстрації і контролю за статутною діяльністю організацій, які спонсоруються іноземними фінансовими донорами.

А якщо коротко, то **необхідно перекрити кран будь-яких закордонних вливань в українську політику.**

Захід і, в першу чергу, США давно зробили ставку на праву, прозахідну, проамериканську опозицію, якою виступає сьогодні “Наша Україна”. І якщо західні політики і дипломати прикривають це фразами про “непідтримку жодного кандидата”, то журналісти говорять про це прямо і відверто.

Ось цитата із газети “The Wall Street Journal”, США, (11 лютого 2004 року); “Українська опозиція, США і ЄС повинні здійснити на Л. Кучму **необхідний тиск**, переконати його провести вільні вибори, а також вимагати від нього припинити перекроювати закони”. “Маючи велику кількість важелів, Вашингтон витратив більше 2 млрд. доларів, аби підтримати вільну і незалежну Україну. США могли б з більшою користю присвятити більшу частину цих коштів для підтримки демократичних суперників Кучми, які роблять те ж, **що робила опозиція в Сербії і Грузії**”.

Звернімо увагу, як багато сказано у цих цитатах; і про тиск на владу, і про величезні кошти, і про те, як їх треба використовувати, і про сербський і грузинський варіанти.

Думаю, достатньо сказано, аби уявити собі механізми втручання у внутрішні справи суверенної України. І у числі великої кількості важелів – звичайно, неурядові організації, які за рахунок іноземних грантів готують ідейно-психологічний ґрунт для такого втручання через вплив на громадську думку.

Комісія має у своєму розпорядженні “Підсумковий звіт Міжнародного фонду “Відродження” про діяльність Всеукраїнського громадського моніторингового комітету під час виборів 2004 року в Україні.

Дозвольте зацитувати лише одне положення звіту, що свідчать про безпосереднє втручання у виборчий процес.

Стор. 5. Олександр Чекмишев, голова Комітету “Рівність можливостей” зазначив, що під час виборчої кампанії громадським організаціям вдалось “досягнути **значного рівня впливу** на виборчий процес”.

Нещодавно директор Інституту Євroatлантичних досліджень Борис Тарасюк виступив з ініціативою створити Міжнародний клуб друзів України.

Інститут, що існує на зарубіжні гранти, не можна назвати ні дослідницьким, ні навчальним закладом, його діяльність не дуже публічна, і існує він, на наш погляд, для забезпечення постійного публічного зв'язку правої опозиції з її симпатиками за кордоном.

Так званий “Клуб друзів України” має створювати позитивний імідж нашій державі на світовій арені; але... тільки в Євroatлантичному сегменті. Список учасників Клубу носить вузькофракційний характер і очолюється відомими американцями – Збігневим Бжезинським та Мадлен Олбрайт, яка нині очолює Національний демократичний інститут США.

Не можна не зазначити, що так званий “Клуб” зможе дозволяти на правах “друзів” втручатись в наші внутріполітичні процеси. Правильно вважає Олександр Голичев в газеті “2000”, коли говорить: “Позиція американців “Так повинно бути, тому що ми так хочемо” в принципі не є новою – вони традиційно ставляться з неповагою до інших держав і народів, вважаючи свої погляди і докази єдино вірними і заслуговуючими на увагу”.

І на звершення **кілька схем фінансування** політичних інтересів США в Україні через недержавні громадські організації.

І останнє. Не можна не помітити, як нагнітається обстановка в Україні, як часто звучить словосполучення “грузинський варіант”, у тому числі і за вуст закордонних “доброзичливців”.

Зокрема, Андрес Ослунд, директор програми із Росії та Євразії Фонду Карней “За міжнародний мир” на міжнародній конференції “Україна в Європі і світі”, що пройшла 2-21 лютого цього року у Києві, заявив буквально наступне: “Ми не можемо відкидати збройного путчу в майбутньому, завдяки правоохоронним органам”.

Коментарі, як кажуть, зайві.

Отже, представлений Попередній звіт Тимчасової слідчої комісії дає змогу заглибитись у проблему іноземного втручання у внутрішню політику України, виявити механізми і напрямки фінансування недержавних громадських організацій, які стають провідниками певних політичних закордонних інтересів.

**2 a. RESOLUTION
OF THE VERKHOVNA RADA [PARLIAMENT] OF UKRAINE**

“On the Preliminary Report about Activities of the Interim Investigation Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine to Find Facts of Foreign Interference with Financing of Election Campaigns in Ukraine through Non-Governmental Organizations Operating on the Basis of Foreign Countries’ Grants

Bills	Registration
Sector	
No. 5535	
Date 18.05.2004	

Draft
being introduced by
V.D.Mishura, People’s Deputy

The Verkhovna Rada of Ukraine

R e s o l v e s :

1. The Preliminary Report about activities of the Interim Investigation Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine to Find Facts of Foreign Interference with Financing of Election Campaigns in Ukraine through Non-Governmental Organizations Operating on the Basis of Foreign Countries’ Grants shall be taken note of.
2. To propose the Cabinet of Ministers of Ukraine, Administration of the President of Ukraine to consider the Preliminary Report about activities of the Commission and carry out measures necessary to prevent foreign interference in internal affairs of Ukraine.
3. To extend activities of the Commission until completion of the Presidential Elections in Ukraine in October 2004 followed by submission the Verkhovna Rada of a final report about activities of the Commission.

Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine
V.Lytvyn

**THE PRELIMINARY REPORT
about activities of the Interim Investigation Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine to Find
Facts of Foreign Interference with Financing of Election Campaigns in Ukraine through Non-
Governmental Organizations Operating on the Basis of Foreign Countries’ Grants**

EXCERPTS

The Interim Investigation Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine to Find Facts of Foreign Interference with Financing of Election Campaigns in Ukraine through Non-Governmental Organizations Operating on the Basis of Foreign Countries’ Grants (hereinafter referred to as the Commission) was set up by the decision of the Verkhovna Rada of Ukraine on 11 December 2003 consisting of 13 people’s deputies of Ukraine (resolution No. 1376-IV).

The initiative to establish this Commission belongs to P. Symonenko, people’s deputy, leader of Communist Faction in the Verkhovna Rada of Ukraine.

The draft resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 4478 on establishing the Commission was filed by the leaders of the following five parliamentary units: Petro Symonenko (Communist Faction), Igor Sharov (Faction of the Parties of Manufacturers and Entrepreneurs and “Trudova Ukraina” [Labor Ukraine]), Valeriy Pustovoitenko (Faction of the People’s Democratic Party), Yuliya Tymoshenko (Faction of Yuliya Tymoshenko’s Bloc) and Mykola Gapochka (Group “Narodnyi Vybir” [People’s Choice]).

The Draft gathered 289 votes of people’s deputies. Representatives of the Bloc “Nasha Ukrayina” [Our Ukraine] and Socialist Faction had not voted for establishment of the Commission. The latter fact sparked numerous comments in mass media. He journalists believe that this can indirectly evidence the grants received by loyal to the Our Ukraine (OU) Bloc and socialists non-governmental organizations (NGOs) had to inflow into their unofficial budgets of pre-election campaigns.

The reason for setting up the Commission was concern of the majority of Ukrainian Members of Parliament (MPs) that the current Ukrainian legislative field practically permits to allocate veiled foreign financial aid under the guise of different political technologies services, sociological research for the customer, payable consultations, seminars and trainings to certain political structures and their representatives.

Ukrainian MPs believe that “the activities of agencies and institutes financed by foreign states have to be permanently controlled by the deputies and public”; that the role of NGOs, which are being financed by foreign funds and governments “reached the scales equal to direct interference in internal affairs of sovereign states”; that “in most cases such structures serve as just “roof” for foreign special services’ activities”; that under the veil of agitation for democracy, freedom of speech and human rights, “transparency” of election process, “only interests of certain political forces and candidates are being served”; that it is necessary to make examination of statutory and practical activities of funds, institutes, committees, which are financed by foreign donors, to check “sources and procedure of financing of their specific programs, directly or indirectly connected with the elections, degree of interference in the internal affairs of Ukraine aimed at lobbying interests of western capital”.

It is not a secret to anybody that many economic and geopolitical interests are being connected with Ukraine. Therefore, the issue of foreign influence on internal social and political interests processes in Ukraine, particularly, the elections, always was and remains very urgent.

Thus, the Verkhovna Rada of Ukraine has determined the main, but specific directions of the Investigation Commission’s activities, suggested the basic versions for investigation.

It should be mentioned that the legitimacy of existence of the suggested versions were being supported by numerous statements senior officials, people’s deputies, experts and journalists, as well as irrefutable publications in foreign and local (central and regional) mass media starting from 2002.

The most significant influence on political processes in Ukraine, according to experts, is caused by the USA National Democratic Institute (NDI), the USA International Republican Institute (IRI), Freedom House, Eurasia Fund, German Conrad Adenauer Fund.

It was ascertained that about 1% of NGOs registered in Ukraine constitute so-called “non-governmental analytical centers”, whose activities are openly focused on increasing of “influence on political process, public awareness and public opinion”, 47% of NGO pay primary attention to implementing of this task.

NGO network is being developed, first of all, due to foreign financing. For the years of independence of Ukraine, actively operating institute of NGOs’ foreign donors has been formed. According to separate expert assessments, at present there are about 150 associations and funds “accessible” for Ukraine, which provide grants.

NGOs’ budgets are by 60% formed by means of foreign financing. Budgets of 90% of NGOs constitute US\$50-300 thousand, but every tenth of them has at least US\$500 thousand. Most of grants were provided to Ukrainian NGOs by the International Renaissance Foundation, National Democracy Support Fund, World Bank. They are within the five, which gave the biggest, by volume, funds. At the same time, it should be mentioned, that the USA are ahead in terms of volumes and number of allocated grants.

It is known, that grants are given for projects, which are requested by a donor foundation, and this is the evidence of dependence and engagement of NGO.

The most common methods of influence on public awareness and opinion in NGO’s activities are public actions. For instance, in Kyiv, where over 30 NGOs operate, their public events take place every week.

Often not identifying themselves, NGOs are permanently present in the national information field.

The most active in information and analytical field of Ukraine are American and German capital, which inflows through NGOs such as Renaissance Foundation, Endowment for Democracy, Conrad Adenauer, Freedom House, as well as diplomatic missions of NATO states.

Structures, which call themselves the right opposition, receive the biggest grant support. Part of these grants is directed for popularization and promotion of politicians at round tables, opening them access to mass media in this way.

1. Association of young Ukrainian politicians and political scientists.
Political sympathies: “Our Ukraine”.

Mass media: “Radio-Rocks” (103.6 FM) – weekly information and analytical program “New Politics”. At present broadcasting is frozen.

Foreign connections and contacts: the Renaissance Foundation (George Soros) and Conrad Adenauer, USA International Republican Institute (IRI), International Foundation of Elective Systems (IFES), America House, Embassies of USA, FRG, Check Republic, Canada, Great Britain, Slovakia.

The regional organizations operate in the Crimea and 18 oblasts of Ukraine, as well as in the following higher educational establishments: the T.Shevchenko National University, the Dragomanov Teacher Training University, the Kyiv Mohyla Academy, the Kyiv Economic University, and Institute of Foreign Relations, in the state universities – Dnipropetrovsk, Donetsk, Lviv.

(This how free from ideology, politics activities of educational institutions are).

2. Institute of Politics (Head – Mykola Tomenko, people’s deputy of Ukraine).

Political sympathies: “Our Ukraine”.

Foreign connections and contacts: the Renaissance Foundation (George Soros) and Fund Eurasia.

Recently connections with F.Ebert’s Fund strengthened, which plans to sponsor V.Yushchenko’s election campaign. The Fund provides special support to Party “Reformy i Poriadok” [Reforms and Order], which belongs to Bloc “Our Ukraine”.

3. The International Center of Perspective Studies (V.G. Nanivs’ka) operates at the expense of the Renaissance Foundation (G. Soros) grants.

4. The Institute of Economic Studies and Political Consultations does actions of influence, expresses interests of financial and banking groups of Ukraine. The Association of Institute’s Friends contains concerns “Orlan”, “Obolon”, “Halychyna” (supporters of Our Ukraine); V. Yushchenko is a member of Supervisory Board.

5. Atlantic Council of Ukraine (ACU) (V.O. Grechaninov) is financed by diplomatic missions and foreign organizations. The contacts are embassies of USA, The Netherlands, France, Great Britain, Poland, Check Republic, Canada, FRG, Hungary, as well as the NATO Center of Information and Documentation in Ukraine.

Regional branches of ACU operate in the Crimea, Odessa, Ivano-Frankivs’k, Lviv, Cherkassy, Uzhhorod, Dnipropetrovsk, Kherson, Donetsk, Vinnytsia, Chernivtsi, Rivne, Kharkiv, Ternopil, and Lutsk.

ACU enumerates about 180 members, among which 20 MPs, 50 representatives of NGOs.

6. The Ukrainian O. Razumkov Center of Economic and Political Studies is partially financially supported at the expense of grants provided by US, Canada, Sweden, Switzerland, The Netherlands, funds: Democracy Support (USA), K. Adenauer, Eurasia, F. Ebert, G. Zaidel, IRF, Freedom House, NATO Center, etc.

7. The Kyiv Center of Politics and Conflicts Studies (M. Pohrebynskiy) is financed by SDPU(u), has permanent contacts with the Russian Fund of Efficient Politics.

The list of organizations and funds, which are financed from abroad, can be continued. These materials are available with the Commission. However, the above is enough to imagine the mechanisms of foreign influence.

NGOs provide their “grand givers” with extensive necessary information, which decide who to provide with support – international, political and informational.

The main sense and content of NGOs’ activities is creating of infrastructure and atmosphere in Ukraine, which would facilitate successful ideological treatment of population in a direction convenient to the “grant donors”. The task is to build “democratic” and market structures and communities of western type. The common human values being analyzed more closely appear to be western values.

NGOs’ activities are replacement of truly scientific research with propagandist action. During the Forum of Ukrainian NGOs “The Society Faces Choice”, which was held 16-17 February 2002 in Kyiv, Hryhoriy Nemyria, IRF’s Chairman of the Board, identified three types of such organizations: a) which are really influential; b) which support certain political forces; c) which are loyal to their creators.

Grants are given not to every NGO, but to those, who support values of western democracy. “Open Society” is the western “liberal democracy” and market economy without state control.

Dependence of the NGOs on western funds and institutes, which finance them, results in implementation of concrete political targets of western states.

Thus, foreign donor structures have manifold and efficient enough informational and propagandistic mechanism, which can facilitate advancing of these or those ideas into ideological field of Ukraine, form certain social position to these or those political forces, problems of internal or foreign policy.

During 2002 parliamentary elections the centers active participated in establishment and activities of All-Ukrainian Monitoring Committee. Fund “Democratic Initiatives” together with leading sociological institutes of the country was holding exit poll on the day of elections. In November 2003 a group of NGOs organized coalition “New Choice - 2004” aimed at facilitating “fair and transparent” elections of the President of Ukraine. Internews-Ukraine has already set up its press center “Candidate”.

[There are descriptions of activities of various international donor organizations below in the report]

Another organization operating in Ukraine is International Renaissance Foundation which is a brainchild of “benefactor” G. Soros. In 2001 solely this Foundation awarded grants to more than thousand Ukrainian organizations to the amount of 6.5 million US dollars which is equivalent to annual budget of a town with the population of one hundred thousand citizens (V. Zubenko, “People and Government”, July 04, 2002).

G. Soros, American billionaire of Hungarian origin, via the network of non-profit organizations created by him, over the last fifteen years has been focusing on assignment of funds obtained by way of profiteering in the world financial markets for the purpose of impacting on the course of social and political processes in post-communist countries. In Soros’s opinion, replacement of the governing regimes in these countries will promote the successful implementation of financial schemes developed by him.

The International Renaissance Foundation (IRF, 46 Artema Str., Kyiv; in 1993 the IRF was subordinated to the Budapest branch of the OSI) was opened beginning from 1990 under the financial support of the central office of the OSI, which has launched the large-scale implementation of programs (about 30) in Ukraine in various fields of the country’s activities. Considering the deficiency of funds and in order to avoid the pressure put upon by local governments, the Foundation has recognized as inexpedient functioning of its regional representative offices, and their functions are currently performed by authorized local NGO associations. The major portion of the OSI-IRF funds is assigned for implementation of monitoring programs and impacting on political processes in the society, mainly elections. In particular, the All-Ukrainian Public Monitoring Committee (AUPMC, which has utilized over 2 million US dollars) was established and the project “Teledebates” (1 million 800 thousand US dollars) was originated in the course of the preparation for the elections to the Verkhovna Rada of Ukraine (2001 – the first quarter of 2002).

Capabilities of financial IRF Forums of Ukrainian NGOs have been used by the above mentioned political associations and influential foreign politicians (M. Albright, V. Miller etc.) in order to distribute information with respect to the non-democratic nature of the Ukrainian regime, accusations of the top management of the country of conducting unlawful activities, persecution of journalists, resulting in the negative effect on the image of Ukraine.

Based on the analysis of the results of previous election campaigns held under the guidance of the OSI, the strategy of the IRF’s activities has been revised and funding of the development of independent mass media (3 million US dollars) has been defined as a priority line as well as, in coordination with the specially created Foreign Donors Forum (National Democratic Institute, International Republican Institute, Freedom House, Solidarity Center of the American Federation of Labour – the Congress of Free Trade Unions), creation of powerful coalitions of Ukrainian non-governmental organizations (New Choice and Freedom of Choice Coalitions) to provide supervision of the course of the elections, to ensure publication of information on the breach of the election law in order to provoke a large-scale resonance in the society and justification, in compliance with the provisions of international law, of organization, if necessary, of mass disorders in the country (1 million US dollars has been assigned).

The additionally purchased positions in the domestic media space (Internet pages, newspaper columns, individual financially independent journalists etc.) will be used for the purpose of covering, in the interests of the Our Ukraine Bloc, of the course of important social and political actions in the country and promotion of a candidate from the latter during the presidential elections, for which purpose the IRF has to date already assigned more than 365 thousand US dollars. The programs “Reforming of Local Self-Government and Public Administration” and “Legal Program” are used in order to collect, summarize and represent any materials in the controllable organ, discrediting any contenders of the candidate for the post of the President of Ukraine from the Our Ukraine Bloc. The important role in these activities is also assigned to publication of data provided by financially dependent on the IRF non-governmental think tanks (Democratic Initiatives

Fund, Equal Opportunities Committee, Laboratory of Legislative Initiatives, Europe XXI Fund, International Center for Advanced Research, Center of European and International Research etc.).

Currently the management of the Open Society Institute (OSI, head office is located in New York, the USA, the regional headquarters for activities in Ukraine is located in Budapest) is conducting a series of negotiations with the leaders of the International Foundation of Election Systems (IFES), National Democratic Institute (USA), Freedom House for the purpose of creation of favourable conditions for the direction of funds allotted by foreign donors in the course of the elections of the President of Ukraine, in support of activities carried out by the Our Ukraine Bloc, Yuliya Tymoshenko's Bloc and the SPU. For this purpose G. Soros, who is a supporter of radical political changes in our country, pays special attention to the use during the said time of the capabilities of NGO and mass media. Election of I. Kohut, a member of the International Renaissance Foundation (IRF is a constituent part of the Soros network of charitable organizations, General Director H. Nemyrya, Executive Director Y. Bystrytsky), who can influence activities of the New Choice Coalition of NGOs, to the post of the leader of the Ukrainian representative office of the IRF, is provided for in the context of this design. In 2003-2004 the OSI allots to the IRF over 7 million US dollars for the purpose of implementation of total 30 programs. US \$3 million out of them are earmarked for the Mass Media program. George Soros allocates about US \$1 million to fund the activities of the CPO, which has to secure the control over the financing of election campaigns of every candidate for the President of Ukraine, determine the rating of Ukrainian politicians in order to monitor the public thought in the direction favourable for the USA, organize the supervision at polling stations on the day of elections. If the organization exerts insufficient influence on the course of the election campaign, it is planned to allocate funds to the Public Association for Freedom of Choice, which is engaged in the same activities. In 2004 the IRF is foreseen to redirect the funds from less topical programs to the following ones: Mass Media Program, within the framework of which public structures controlled by the OSI and the IRF have prepared an array of projects, which are directed towards the support of activities of associations of the so-called "independent" Ukrainian mass media and are totally worth about US \$500,000; - Reforming of Local Self-Government and Public Administration, which provides for financial provision of the activities of influential regional public associations closely connected with Our Ukraine, Yuliya Tymoshenko's Block and the Socialist Party of Ukraine, related to the elections, first of all receiving and using of the materials discrediting contenders of the candidate for the post of the President of Ukraine nominated from the above politicized formations;- Legal Program, which is directed towards the creation of favourable conditions for lobbying parliamentary initiatives of the Our Ukraine Block, Yulia Tymoshenko's Block and the Socialist Party of Ukraine, which are primarily related to election laws, opposition to the constitutional reform and popularization of the lawmaking activities of Volodymyr Yushchenko in the course of the president election campaign.

Capabilities of the head of NGO "Laboratory of Legislative Initiatives", I.Kohut, are actively used to raise additional capital in order to implement a human rights protection program of the IRF. Thus, he has achieved an unofficial agreement with the heads of the program of the US Embassy in Ukraine "Democratic Grants" and representative office of the K. Adenauer Fund in Ukraine in respect of allocating grant worth about US \$24,500 in order to continue the implementation of the "Voter's Guidelines" project started in 2001.

Thus, foreign countries try to get involved into the development of political processes through opportunities of public associations in order to correct the results of 2004 elections of the President of Ukraine. Their activity is aimed at securing the possibilities for collecting the information, including the tendency one, in respect of preparing parties to the elections of the President of Ukraine for it to be used through the controlled, so-called 'independent', mass media and respectively directing the public thought the day before and on the day of elections. The Open Society Institute and International Renaissance Foundation, controlled by George Soros, are actively enhancing information capacity of the mass media, in particular, at the regional level.

It is as like as not that in that way foreign structures are creating favorable foundation for conducting the so-called «Velvet Revolution» if the elected President of Ukraine is unwanted for them. The work on creating powerful coalitions of Ukrainian non-governmental organizations (New Choice and Freedom of Choice) has been completed in this context. These organizations shall see to the course of elections, secure the promulgation of the information on violation of the election laws to provoke large-scale side effect in the society and substantiate, if necessary, and mass disorders in the country in accordance with the international law. The most influential organizations incorporated into the coalitions of New Choice and Freedom of Choice, include the Committee of Voters of Ukraine, the Laboratory of Legislative Initiatives, the Europe XXI Fund, the Democratic Initiatives Fund, Laboratory F-4, and the Equal Opportunities Committee, etc.

Some peculiarities of covering the report of the Interim Investigation Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine to Find Facts of Foreign Interference with Financing of Election Campaigns in Ukraine through Non-Governmental Organizations Operating on the Basis of Foreign Countries' Grants

On May 21, 2004 peoples' deputies of Ukraine heard the preliminary report of the Interim Investigation Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine to find facts of foreign interference with financing of election campaigns in Ukraine through non-governmental organizations operating on the basis of foreign countries' grants. The report was announced by the Head of the Commission, Member of the Communists Party of Ukraine Valeriy Mishura. This event was widely covered in mass media.

The majority of on-line resources (Forum, Ukrainska Pravda, Korespondent, Mignews, Gromadske Radio) have objectively informed of the key points of V. Mishura's report:

- Most of grants were provided to Ukrainian NGOs by the International Renaissance Foundation, National Democracy Support Fund, World Bank. They are within the five, which have given the biggest, by volume, grants. The USA are ahead of terms of volumes and number of allocated grants. The most significant influence on political processes in Ukraine, according to experts, is caused by the USA National Democratic Institute (NDI), the USA International Republic Institute (IRI), Freedom House, Eurasia Funds, and German Conrad Adenauer Fund.
- Activities of NGOs are oriented towards the increase of influence on political processes and social consciousness with the aim of propagandizing of western standards and values;
- The majority of grants are received by organizations which are related to the right opposition;
- NGOs conduct investigatory activities in favor of foreign countries;
- One of the main directions of NGOs activities at the given stage is bringing V. Yushchenko to power at the presidential elections by way of repeating the Georgian scenario in Ukraine and with active support of V. Yushchenko through establishing of new, so-called "independent" mass media.
- Activities of NGOs are dangerous for the sovereignty of Ukrainian state and are to be controlled of law-enforcement bodies (is it necessary either to impose moratorium on the activities of NGOs till the end of 2004, or to prohibit NGOs activities at all – subject to results of debates in the Parliament).

Besides, some on-line resources accentuated certain points of V. Mishura's position. Thus, Ukrainska Pravda (05/26/2004) pointed out the attention of its readers to the fact that V. Mishura called the Committee of Voters of Ukraine the largest "grantee" while its activities are absolutely useless.

A lot of editions, among which prevailing pro-governmental and oriented towards discrediting of opposition (Temnyk, Ponedelnik, channel "Inter", channel "1+1"), paid attention to the fact that the majority of grants are received by organizations which belong to the right opposition: Institute for Euroatlantic Cooperation (director – B. Tarasyuk), Voting Right Institute (Yu. Klyuchkovskiy), Institute of Politics (M. Tomenko). The aforementioned editions were especially focused on pre-election themes. Separately, it was pointed out that "27% of the sphere of activities of NGOs is directly related to the conducting of election campaigns in Ukraine" (ProUA). Besides, it was underlined that NGOs conduct closed training seminars being supported by grants of donor organizations (in particular, Westminster Fund for Democracy (Great Britain), during which activists of the Serbian organization "Otpor" teach Ukrainians how to conduct massive actions of protest (temnyk.com.ua). Special attention was paid to NGOs coalitions, say, "Novyi Vybir", encompassing the Committee of Voters of Ukraine, Legal Initiatives Laboratory, other organizations. "With the help of such organizations foreign countries are trying to interfere with the course of political processes with the purpose of correcting the presidential elections" (sites "ProUA", "Provocation"). Attempts of Yuliya Tymoshenko's Bloc and "Our Ukraine" factions to block the work of the commission have become another theme which was broadly highlighted in pro-governmental media. Thus, TV channel "Inter", "1+1", sites "Temnyk", "Forum" have widely cited words of V. Mishura saying that V. Turchynov (faction BYT) and V. Yavorivskiy ("Our Ukraine") were not appearing at sessions of the commission and by doing so blocked its work. Besides, the fact that BYT faction, together with "Our Ukraine", made an attempt to block the tribune so that not to make announcing and discussing of the report impossible was also widely covered. All these facts have been presented as the illustration that the conclusions made by the commission are true, and BYT and "Our Ukraine" do not want that the state cut them off the financial resources used by them in fighting for power. Other mass media, for example, site Korrespondent.net, in this context, quoted the expression of O. Turchynov (faction BYT) saying that "the report of Mishura is temnyk of the Presidential Administration".

A number of sites have reprinted the information from the Forum site under the title “Soros Organizations Are Developing a Project of the Party Convenient for Yushchenko”. Notwithstanding the statement contained in this information that the Agency for Social Designing “is developing a project of the political party convenient for Yushchenko” to obtain a PAUCI grant, the author has made a rather strange conclusion, citing the words of Mishura: “Soros sells organizations operating in the territory of Ukraine to foreign special services”.

Some mass media have provided a considerable part of their media space for the purpose of covering the Commission’s report. Like this, items representing the appearance of Mishura were included in the weekly summary analytic programs “Weekly Details” (Inter TV channel) and “Epicenter” (1+1 channel). UT-1 channel has devoted the whole program to (talk show “Who That ...”) to Mishura’s person where he represented his vision of activities carried out by non-governmental and donor organizations in Ukraine. The program “However” (1+1 channel) as of May 21, 2004, was completely devoted to the Mishura’s report (see the text of the program below). Weekly “Ponedelnik”, chief editor of which Dmytro Dzhangiroy is one of the authors and presenters of the program “However”, has devoted two columns to the topic of interference of foreign states in the home affairs of Ukraine through activities of public organizations. Like this, in one of articles the weekly tells about the political activities carried out by the USAID in Ukraine. The author pointed out that the USAID activities were not always resulting in political aspect in contrast to G. Soros’s contributions. “George Soros, who threw in the critical million to the Georgian opposition “in due time and in due place”, has contributed in the overthrow of Shevardnadze more than the activities of all the structures financed by the USAID”. The Public Radio has represented the discussion between V. Mishura and A. Hrytsenko (President of the Razumkov Center) where A. Hrytsenko on the basis of the legal documents was persuading his opponent that while awarding grants to public organizations and, in particular, think tanks, foreign states do not interfere in the home affairs of Ukraine. As projects aimed for education of voters and monitoring of the compliance with the election law, do not constitute any external impact from legal point of view. A. Hrytsenko also repeated his old argument: the principal grantee in Ukraine is the government receiving vast funds under international technical aid programs and utilizing those funds in a rather non-transparent and inefficient manner.

On May 24, the site of the public organization “Mass Information Institute” published the comments of Y. Bystrytsky, Executive Director of the IRF, and the report of V. Mishura. Y. Bystrytsky pointed out that the report was based on the fundamental mistake: identification of the government and the society displaying the total ignorance of Ukrainian communists who are not familiar with the Antonio Gramsci’s theory of public society.

As a result, it should be noted that the report of V. Mishura has not caused such hullabaloo in mass media in the view of the number of publications as the creation of the Investigation Commission in the end of 2003. Furthermore, V. Mishura’s report coverage in mass media has become a one more evidence of the efficiency of activities and influentiality of the International Renaissance Foundation appearing in almost all media materials as one of the biggest and the most influential foundations and featuring the transparency of its activities. The above may be evidenced by the fact that the traditionally anti-Soros site of Medvedchuk “Temnyk” has cited the report of V. Mishura: “And only one of them [foundations] – the International Renaissance Foundation – has published all this things [the amounts of grants] in open press”.

4. List of coverage materials by Ukraine's media

- Committee of Voters - "impostors", while institutions of "Nasha Ukraina" (Our Ukraine) prepare the Georgian version of coup? // Georgian version? // Ukrainska Pravda // 26.05.04 //
- Anatoliy Grytsenko: "The State is the Main Recipient of Grants in Ukraine" // Public Radio // 26.05.04 // http://www.radio.org.ua/reports/?id_numb=20631
- Yevhen Bystrytsky: Parliamentary report evidences a significant ideology ignorance of communists // Mass Information Institute // 24.05.04 // <http://www.imi.org.ua/?read=83:6>
- Valeriy Mishura: «Activities, which were carried out by intelligence services in a secret manner, are conducted now absolutely legally!» // Olga Fyschuk // Monday // 24.05.04 //
- Has a Special Operation been halted? // Pavel Samarsky // Ponedelnik [Monday] // 24.05.04 //
- Foreign countries help us. Selected excerpts // Monday // 24.05.04 //
- Conducting intelligence “by giving a spice-cake” // Dzerkalo Tyzhnia // 22.05.04 // <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/495/46568/>
- «Bolonization»: hurry up but slowly // Georgiy Kasianov // Dzerkalo Tyzhnia // 22.05.04 // <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/495/46520/>
- Whose money is “making” Ukrainian politics? // Ruslan Kukharchuk // // MIGnews // 21.05.04 // <http://www.mignews.com.ua/politic/ukraine/119986.html>
- Does the US Institute of International Relations work for Yuschenko? // ProUA // 21.05.04
- Most of grants are obtained by the «right opposition» // ProUA // 21.05.04 // <http://ua.proua.com/news/2004/05/21/133849.html>
- V. Mishura knows who has eaten all grants // Tyzhden [Week] // 21.05.04 // <http://www.temnik.com.ua/ukr/news/40ae0278ca0c0/>
- Foreign countries interferes with internal affairs of Ukraine through “grant eaters” // Public Radio // 21.05.04 // <http://www.radio.org.ua/news/?eid=16887>
- Mishura offers to limit the foreign influence on Ukraine // Korrespondent.net // 21.05.04 // <http://www.korrespondent.net/main/94893>
- People’s Deputies evaluate the activities of organizations financed from abroad // Anastasia Obratsova // Podrobnosti, Inter // 21.05.04 // <http://www.podrobnosti.ua/podrobnosti/2004/05/21/122708.html>
- "Fifth Column" is required to halt "revolutionary pace"? // Victoria Nezhynskaya // 21.05.04 // <http://www.temnik.com.ua/criticism/standby/>
- Text of the program “Prote” // Week // 21.04.05 // <http://www.temnik.com.ua/temnik/prote/40ae00204437e/>
- Strange foundations // Kirill Baranov // Versii // 21.05.04 // <http://www.versii.com.ua/material.php?pid=7264>
- What do the grant recipients spend the grantor’s money for?! // Provokator // 21.05.04 // <http://www.provokator.com.ua/p/2004/05/21/134414.html>

- Will Soros create a party for Yushchenko?! // Provokator // 21.05.04 // <http://provokator.com.ua/n/2004/05/21/130506.html>
- Symonenko calls for a temporary closure of nongovernmental public organizations in order to stop espionage from their side // Ukrainska Pravda // 21.05.04 //
- Mishura reported to the Parliament that nongovernmental organizations obtain grants in order to bring Yushchenko to the power // Ukrainska Pravda // 21.05.04
- Soros organizations develop the project of a party for “Yushchenko”// ForUm // 21.05.05 // <http://www.for-ua.com/news/2004/05/21/125122.html>

Prote [However] // 1+1 // 21.05.04

At today's meeting of the Verkhovna Rada of Ukraine, head of the parliamentary committee on investigation of the grant-eating organizations' activities Valeriy Mishura read a paper, which has troubled me.

I have had no idea that everything has gone so far. So far, we have not imagined real extent of foreign influence on our policy. Here I will cite, “Registered in Ukraine are 399 international organizations, four hundred and twenty one charitable organizations with an international status as well as one hundred and seventy nine structural centers of non-governmental public organizations of foreign countries. The network of non-governmental organizations in Ukraine is developed, primarily, due to foreign funding.” Each tenth organization of such a kind has a budget of US \$500,000 and more. Funds are mainly provided by Americans. “NATO activities are openly aimed at strengthening the effect on the political process, social consciousness and public thought. Such goals are stated almost in all statutory documents”.

As we can see, foreign elements actively interfere with the internal affairs of Ukraine. “Foreign sponsor organizations have quite a branchy and efficient analytical, informational and propaganda mechanism in Ukraine.”

Valeriy Mishura names people whose organizations are mostly funded by western funds and, strange as it may seem, all of them are members of Nasha Ukrayina.

They are Borys Tarasyuk – the Institute of Euro-Atlantic Cooperation; Yuriy Klyuchkovsky – the Institute of Voting Right; Mykola Tomenko who is the head of the Institute of Politics.

“...we should mention the activities of the Independent Trade Union of Journalists and public council attached to the VR Committee, which is headed by Mykola Tomenko, as well as support of these initiatives by the International Renaissance Foundation.” The Agency of Social Planning works quite actively on actualization of the problem of creating the only party, suitable for Yushchenko. Organizations funded from abroad absorb intellectuals and transform them into well-paid agents of influence. And foreign managers of non-governmental organizations and politicians paid by them engage in activities which suspiciously resemble the recruiting of the near past”.

Here is how American researcher Hiter Hokkins writes about it in the Covert Action Waterly Magazine, “Charitable funds and institutions, think tanks and non-governmental organizations, which are created by Soros, are leased out to American special services on mutually beneficial terms. Due to the mutual understanding achieved, today we OPENLY engage in the same activities, which 25 years ago CIA had to do SECRETELY”.

If an American politician is suspected of receiving foreign funding, s/he is thrown out of the game. It is considered to be a significant crime to obtain funds for politics and elections from foreigners. The distinction between espionage is rather vague. In Ukraine a lot of politicians compromised the threshold long ago.

Good night!